

2/27/2018

ANDREJ
TIHOMIROVIĆ
(BLACKTIHI)

PRIRUČNIK ZA ODREĐIVANJE KVALITETE BETTA

Sadržaj

Uvod	5
Kako treba gledati bette?	5
Generalni standard – prezentacija	6
Generalni standard - ukupno stanje ribe (kondicija)	6
Generalni standard – primjenjuje se na HM i DT direktno.....	8
Diskvalifikacija	8
Ozbiljna pogreška (-17 bodova).....	9
Velika pogreška (-9 bodova)	10
Mala pogreška (-5 bodova).....	11
Neznatna pogreška (-3 boda)	12
Generalni standard PERAJE – direktno se primjenjuje kod HM i DT	7
Crown tail standard (CT standard)	13
Traditidional Plakat Standard	14
Mužjaci – tradicionalni plakat	14
Ženke – tradicionalni plakat	15
Show Plakat Standard.....	16
Mužjaci – show plakat	16
Ženke – Show plakat.....	17
Shortfin Halfmoon (HMPK) – standard	18
Doubtail shortfin (DTPK) – standard.....	19
Tip A – sa izduženim završetcima analne i leđne peraje	19
Tip B – nema izduženih završetaka analne i leđne peraje.....	20
Crowntail Plakat (CTPK) – stadard.....	21
Gigant plakat standard	22
Standard za DUMBO (velike prsne peraje).....	23
Vailtail – standard.....	24
Specifičnosti kod ocjenjivanja VT ženke	26
Parovi – standard.....	28
Nove varijacije – standard	30
BOJA	30
Posebni zahtjevi za varijaciju boje:.....	30
Smjernice kod ocjenjivanja:.....	30
FORMA.....	31

Form and finage.....	32
Specijalni standard za ocjenjivanje boje (2004)	33
Podjela u sekciji GRUPA.....	33
Podjela u sekciji PODGRUPA	34
Podjela u sekciji KATEGORIJA	35
Podjela u sekciji PODKATEGORIJA.....	35
Podjela u sekciji GRUPA u praksi	37
Podjela u sekcijama TIP i PODTIP	37
Primjena specijalnog standarda prilikom kategorizacije betta	39
GRUPA jednobojne – PODGRUPA tamne	40
GRUPA jednobojne – PODGRUPA svijetle	40
GRUPA dvobojne PODGRUPA tamne	41
GRUPA dvobojne PODGRUPA svijetle	41
GRUPA uzorak	42
Ocjenjivanje betta prema boji.....	43
Ocjenjivanje jednobojnih betta	44
Definicija sekcije GRUPA.....	44
PODGRUPA – Jednobojne tamne ribe.....	44
Kategorija → Nema preljevanja / Podkategorija → Prozirna / Tip → Crvena	44
Kategorija → Nema preljevanja / Podkategorija → Prozirna / Tip → Crna.....	46
Grupa tamnih betta sa preljevanjem boje	48
Kategorija → Postoji preljevanje / Podkategorija → Prozirna / Tip → Plava	49
Kategorija → Postoji preljevanje / Podkategorija → Prozirna / Tip → Siva (Steel Blue)	50
Kategorija → Postoji preljevanje / Podkategorija → Prozirna / Tip → Tirkizna	51
Kategorija → Postoji preljevanje / Podkategorija → Prozirna / Tip → Zelena	52
GRUPA → Jednobojne/ PODGRUPA → Svijetle	54
Kategorija → Nema preljevanja / Podkategorija → Prozirna / Tip → Narančasta	54
Kategorija → Nema preljevanja / Podkategorija → Prozirna / Tip → Žuta	55
Kategorija → Nema preljevanja / Podkategorija → Prozirna / Tip → Clear (Transparentna)	56
GRUPA → Jednobojne/ PODGRUPA → Svijetle / KATEGORIJA → Ima preljevanja / PODKATEGORIJA → Prozirne / TIP → Pastelne ↔ Bijele poluprozirnih peraja.....	57
GRUPA → Jednobojne/ PODGRUPA → Svijetle / KATEGORIJA → Ima preljevanja / PODKATEGORIJA → Prozirne / TIP → Neprozirne ↔ Tijelo presvučeno kredom	59
GRUPA – Dvobojne bette	61
PODGRUPA – Tamno tijelo	61

PODGRUPA – Svijetlo tijelo	63
GRUPA – Bette sa uzorkom	64
PODGRUPA – Butterfly	64
PODGRUPA - Marble	66
PODGRUPA – Multikolor	67
Podgrupa – Grizzled.....	69
Metalik bette	70
Tamni metalik primjerci	70
Svijetli metalik primjerci.....	71
Svijetli metalik primjerci bez plave i zelene nijanse	72
Svijetli metalik primjerci tipa Pastel	73
Svijetli metalik primjerci tipa Opaque	75
Sažetak za ocjenjivanje boje na bettama	77
Tablica grafikona	78
Kazalo specifičnosti prilikom suđena	79

Uvod

Prilikom kupovine ribe, njenog uzgoja, izlaganja na izložbama postoje neki kriteriji po kojima treba odabrati ribu. Boja ne bi trebala biti jedini kriterij, iako je načešći. Kroz ovaj priručnik nastojaće se upoznati čitatelja s načinom kako odabrati kvalitetnu ribu s kojom će opravdano moći hvaliti na narličitim mjestima.

Prilikom ocjenjivanja betta na IBC izložbama, primjenjiju se negativni bodovi. Riba koja ima najmanje negativnih bodova je riba koja bi trebala svojiti najbolju poziciju.

Tabela 1: Kategorije negativnih bodova

Naziv	Brojčana vrijednost
Neznatna pogreška	-3
Mala pogreška	-5
Velika pogreška	-9
Ozbiljna pogreška	-17
Diskvalifikacijska pogreška	DQ (diskvalifikacija)

Kako treba gledati bette?

Uvijek treba ponavljati istu proceduru prilikom procjenjivanja, a ona izgleda ovako:

1. Pregledaj glavu
2. Pregledaj tijelo
3. Pregledaj leđnu peraju (Dorsal Fin)
4. Pregledaj repnu peraju (Caudal Fin)
5. Pregledaj analnu peraju (Anal Fin)
6. Pregledaj trbušne i prsne peraje (ventrals & pectorals)
7. Pregledaj boju
8. Pregledaj uzorak

Generalni standard – prezentacija

Tabela 2: Pogreške u prezentaciji

Ozbiljna pogreška (-17)	
	Ne reagira na podražaje, uopće se ne prezentira
Velika pogreška (-9)	
	Rijetko reagira na podražaje, peraje povremeno raširi, škrge rijetko raširi
Mala pogreška (-5)	
	Pliva na podražaj, peraje raširene, ali škrge tek povremeno otvorene
Neznatna pogreška (-3)	
	Stalno u punom prikazu, peraje raširene, škrge otvorene, agresvno reagira na podražaj, ali ne nasilno

Generalni standard - ukupno stanje ribe (kondicija)

Tabela 3: Ukupno stanje ribe - pogreške

Ozbiljna pogreška (-17)	
	Ožiljci na tijelu ili nedostaju ljuske
	Slomljene žice na bilo kojoj peraji
	Višestruke umjerene pogreške
Velika pogreška (-9)	
	Višestruki manji defekti ili jedan izražajni
Mala pogreška (-5)	
	Lagano nazubljeni vrh peraje
	Jedan umjeren defekt na bilo kojoj peraji
Neznatna pogreška (-3)	
	Jedan mali defekt na bilo kojoj peraji (rupica ili svinuta zraka)

Generalni standard PERAJE – direktno se primjenjuje kod HM i DT

Tabela 4: Pogreške kod peraja, primjenjuje se kod dugorepih HM, CT i DT mužjaka; kod drugih oblika postoje prilagodbe

Velika pogreška (-9)	
	Nema preklapanja između leđne i repne peraje ili analne i repne peraje
	Peraje su premale u odnosu na tijelo (1/2 kod mužjaka ili 1/3 kod ženke)
	Više od jedne kovrčave peraje
	Peraje nisu proporcijalne (neke su dugačke, neke kratke)
	Obris koji zatvaraju peraje je značajno nesimetričan (trapez, trokut ili neki drugi neregularni oblik)
Mala pogreška (-5)	
	Vide se zrake na perajama, ali neke zrake nisu ravne
	Jedna peraja je kovrčava
	Zrake se vide samo na nekim perajama
	Obris koji zatvaraju peraje je ovalan umjesto u obliku kruga (ne odnosi se na VT, kratkorepe primjerke i ženke)

Generalni standard – direktno se primjenjuje na HM i DT

Diskvalifikacija

Riba je diskvalificirana ako ima jednu od sljedećih pogrešaka:

1. Ispod propisane dužine tijela (dužina tijela za mužjake 3,8cm za ženke 3,2cm)
2. Problemi sa plivanjem (ili zbog prevelikih peraja ili zbog bolesti)
3. Pogreška prilikom prijavljivanja klase na izložbi
4. Pojavljivanje jajne točke na mužjaku, odnosno nedostatak iste na ženki
5. Ženka ima prevelike peraje (veće od $\frac{1}{3}$ tijela)
6. Izobličenja na tijelu (pogotovo kod DT primjeraka, potrebno gledati ribu odozgo)
7. Bilo koji znak bolesti ili zaraze (paraziti)
8. Nejednolika raspodjela ljuski na tijelu (teški scale disorder)
9. Nedostaje dio tijela (peraja, škrga, oko...)
10. Mrena/sljepoća (posebnu pažnju obratiti kod metalik, opaque i albino primjeraka)
11. Sramežljivost, strašljivost, ne diže se s poda, ne želi flerati
12. Značajno napuhnut trbuh (znak trbušne vodenice ili zatvora stlice)
13. Bilo kakva naznaka umjetnog djelovanja na ribi (rezanje peraje, bojenje ribe.....)

Ozbiljna pogreška (-17 bodova)

Tabela 5: Ozbiljne pogreške za HM i DT

Glava	Glava nagnuta prema gore u odnosu na tijelo
Tijelo	Tijelo ima značajnu udubinu ili grbu
Leđna peraja	Značajno manja u odnosu na repnu (caudial) i analnu peraju
	Kod jednodjelnih repova, postoje više od 3 žice na početku leđne peraje koje su značajno kraće
Repna peraja	
	Repna peraja nije simetrična
	Raspon je manji od 150°
	Kod DT primjeraka dijelovi repne peraje su vrlo uski i ne podudaraju se
Analna peraja	
	Analna peraja ima oblik trokuta
Trbušne i prsne peraje	

Velika pogreška (-9 bodova)

Tabela 6: Velike pogreške kod HM i DT

Velika pogreška (-9 bodova)	
Glava	Velika udubina, velika kvrga, veliko izobličenje
Tijelo	Tijelo ima nekoliko ljusaka koje nisu na svom mjestu
	Predebelo ili premršavo tijelo
	Viri jedan škržni poklopac, a drugi je zatvoren
	Tijelo ima blagu udubinu ili grbu
	Kod DT repna kost značajno izbočena ili savinuta
Leđna peraja	Vidljivo horizontalno uska leđna peraja
	DT značajno uža leđna peraja u odnosu na analnu peraju
Repna peraja	
	Vrlo nesimetrična, više od $\frac{3}{4}$ je donji dio većeg volumena
	Repna peraja vrlo mala u odnosu na leđnu i analnu
	Kod DT primjeraka dijelovi repne peraja se značajnu razlikuju u obliku i veličini
	Kod DT primjeraka, dijelovi repne peraje se podudaraju, ali su vrlo uski
	Manje od 2 završetka po žici kod ženki, ili 4 kod mužjaka
	Kod DT primjeraka, repna peraja je odvojena manje od $\frac{1}{2}$ svoje dužine
	Raspon repne peraje je manji od 165° , ali veći od 150°
Analna peraja	
	Zaobljeni rubovi koji podsjećaju na četvrtinu kruga
	Prednje zrake analne peraje značajno kovrčave prema naprijed
Trbušne i prsne peraje	
	Trbušna peraja ima nekoliko završetaka

Mala pogreška (-5 bodova)

Tabela 7: Male pogreške kod HM i DT

Mala pogreška (-5 bodova)	
Glava	Mala udubina, mala kvrga, malo izobličenje
Tijelo	Tijelo umjereno kratko u odnosu na peraje Tijelo nije idealnog oblika (visina * 2,5 = dužina) Tijelo ima jednu ili dvije ljuske koje nisu na svom mjestu
Leđna peraja	Leđna peraja nešto niža u odnosu na repnu (caudial) i analnu (anal) Leđna peraja nedovoljno horizontalno dugačka DT Leđna peraja nedovoljno horizontalno dugačka u odnosu na analnu peraju Najviše 3 ekstremno kratke žice na prednjem rubu
Repna peraja	Repna peraja je nesimetrična, nešto je veća u donjem dijelu Kod DT primjeraka dijelovi repne peraje se neznatno razlikuju Prva zraka u repnoj peraji je kraća od ostalih Rubovi repne peraje nisu oštri, lagano su nagnuti unazad (suprotno od glave) Repna peraja je neznatno manja od leđne i analne Žice u repnoj peraji imaju manje od 4 završetka (sekundarno grananje) kod ženki ili 8 (tercijarno grananje) kod mužjaka Repna peraja ima raspon manji od 180°, ali veći od 165° Kod DT primjeraka repna peraja je separirana više od ½ a manje od ¾ svoje dužine
Analna peraja	Zadnji dio analne peraje duži je od repne peraje Prvih par zraka analne peraje zakovršano je prema napried (glavi)
Trbušne i prsne peraje	Značajno kratke trbušne (ventralne) peraje Kovrčave trbušne peraje

Neznatna pogreška (-3 boda)

Tabela 8: Neznatne pogreške kod HM i DT

Glava	Izobličenosť usana
Tijelo	Široko ili masno tijelo
	DT prekrateko ili široko tijelo
Leđna peraja	
	Prvih par žica kraće u odnosu na ostale
Repna peraja	
	Lagano zaobljeni rubovi repne peraje
	Kod DT primjeraka repna peraja je razdvojena u barem $\frac{3}{4}$ dužine, ali ne ide do repne kosti
Analna peraja	
Trbušne i prsne peraje	
	Trbušne (ventralne) peraje prekrižene
	Iznimno tanke trbušne peraje
	Iznimno duge trbušne peraje (iznimka je kod plakata)

Crown tail standard (CT standard)

Definicija kategorije:

1. 33% redukcije u perajama je minimum kod mužjaka
2. 25% redukcije u perajama je minimum kod ženki
3. Produžene zrake trebaju biti uniformne (jednake) u dužini, razmaku i balansu
4. Leđne i analne produžene zrake trebaju biti ravne, iako je prihvatljivo da su i malo zakrivljene
5. Samo u repnoj peraji su dozvoljeni dvostruki završetci (4 zrake)
6. IDEALNO je da u neparnim perajama postoji redukcija od 50%

VAŽNO: Prethodno navedeni vodič za ocjenjivanje pogrešaka vrijedi i kod ove kategorije riba

Tabela 9: Specifičnosti kod ocjenjivanja CT primjeraka

Diskvalifikacijska pogreška	
	Produžene zrake su manje od 33% u 2 ili 3 peraje kod mužjaka (25% kod ženki)
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Produžene zrake su manje od 33% u jednoj peraji kod mužjaka (25% kod ženki)
Velika pogreška (-9)	
	Više od jedne slomljene zrake
	Balon efekt prisutan u repnoj peraji , ali je uzorak slučajan na području od $\frac{1}{8}$ do $\frac{3}{8}$ repne peraje
	Balon efekt prisutan samo u jednoj peraji
Mala pogreška (-5)	
	Produžene zrake su neujednačeno dugačke
	Produžene zrake imaju različit broj završetaka
	Kovrčave ili iskrivljene produžene zrake
	Vidljivo pretanke produžene zrake
	Produžene zrake se neproporcionalno razdvajaju
	Trbušna peraja nije nazubljena
	Jedna slomljena zraka
	Nekoliko slučajnih balon nabora
	Balon efekt prisutan ali nedostaje između $\frac{1}{8}$ zraka
Neznatna pogreška (-3)	
	Produžene zrake nešto tanje no što bi trebale biti
	Produžena zraka koja ima samo jedno izduženje
	Produžena zraka se dijeli malo izvan proporcija
	Jedan balon nabor
	Balon efekt prisutan, ali nedostaje između nekoliko (malo) zraka

Traditional Plakat Standard

- Tradicionalni plakati mogu biti u bilo kojoj boji, dok se SHPK dijele po bojama
- Ukoliko su pomješani sa SHPK, ocjenjuju se porema reprezentativnosti u svojoj klasi a tek potom se uspoređuju sa SHPK
- Wild-type :
 - o Tijelo tamno smeđe sa nekoliko preljevajućih područja uglavnom na gornjem dijelu tijela
 - o Ljuske obrubljene crno
 - o Glava tamnije u gornjem dijelu, svijetlija prema dolje, nema peljevanja boja na glavi
 - o Oči – tamne sa preljevajućim mrljama
 - o Leđna peraja – preljevajuća zeleno-zlatna sa crnim zrakama, i nepravilnim crnim trakama/točkama
 - o Repna peraja – obrubljena crno, boja repne peraje je crveno zelena sa preljevanjem, sa neujednačenim uzorkom
 - o Analna peraja je slična po boji, ali istaknuti vrh mora biti crveni
 - o Prsne peraje su bezbojne ili imaju crni obrub
 - o Trbušne peraje su crvene, crne ili preljevajuće, ali imaju bijele vrhove

Mušjaci – tradicionalni plakat

Tabela 10: Specifičnosti kod ocjenjivanja tradicionalnih plakata

Diskvalifikacijska pogreška	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Ozbiljna pogreška (-17)	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Velika pogreška (-9)	
	Tijelo iznimno vitko (upućuje na drugu vrstu iz porodice betta)
	Trbušne peraje dugačke $\frac{1}{2}$ duljine tijela ili manje
	Repna peraja ima raspon manji od 165°
	Na analnoj peraji ne postoji izraženi vrh na završetku peraje
Mala pogreška (-5)	
	Repna peraja završava sa više od 2 žice
	Repna peraja ima rason veći od 165° , ali ne doseže 180°
	Trbušne peraje su manje od $\frac{2}{3}$ dužine tijela
	Leđna peraja je uska
Neznatna pogreška (-3)	
	Tijelo je iznimno nabijeno, tako da riba ne izgleda elegantno

Ženke – tradicionalni plakat

- Izgledaju slično mužjacima, ali imaju kraće peraje i šira tijela

Generalne karakteristike:

- Leđna peraja manja u odnosu na dugorepe
- Leđna peraja izgleda kao lepeza, kao i kod mužjaka
- Analna peraja je nešto zaobljena na vrhu, a na kraju ima prepoznatljivo izduženje
- Postojanje jajne točke
- Trebaju biti bitno agresivnije nego dugprepe ženke
- Repna peraja zaobljena
- Analna peraja je trapezoidna sa većim krajem kod repa

Tabela 11: Specifičnosti kod ocjenjivanja ženki tradicionalnih plakata

Diskvalifikacijska pogreška	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Ozbiljna pogreška (-17)	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Velika pogreška (-9)	
	Repna peraja ima raspon manji od 165°
	Na analnoj peraji nema izraženog završetka u obliku špice
Mala pogreška (-5)	
	Repna peraja ima više od 2 završetka
	Repna peraja ima raspon između 165° i 180°
	Leđna peraja uska (sužena)
Neznatna pogreška (-3)	
	Tijelo pretjerano čvrsto/teško

Show Plakat Standard

Definicija kategorije:

- **Leđna peraja** treba biti u obliku polukruga u obliku lepeze (povećan broj žica i grananja u odnosu na tradicionalne), preklapanje sa tijelom nije poželjno. U idealnom splučaju se preklapa sa repnom perajom
- **Repna peraja** treba imati raspon od 180°, oštre rubove kako bi se postigao oblik slova „D“, ne smije biti veća od 1/3 tijela, žice trebaju imati uniformno grananje sa minimalno 2 grananja, ali ne smije grananjem biti narušen vizualni izgled, raspon peraje od preko 180° se ne preferira
- **Analna peraja** treba biti u obliku trapeza sa izduženim završetkom koji treba biti minimalno dvostruko duži od vanjskog ruba repne peraje. Tijekom fleranja prednji dio je usmjeren prema naprijed, a stražnji se preklapa sa donjim dijelom repne peraje
- **Trbušne peraje** izgledaju kao oštrice noža okrenute prema tijelu ribe, jednake su dužine, te ne bi trebale biti permanentno prekrivene. Duljine minimalno kao i analna peraja
- **Prsne praje** – kao i kod drugih betta

Mušjaci – show plakat

Tabela 12: Specifičnosti prilikom ocjenjivanja mužjaka show plakata

Diskvalifikacijska pogreška	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Ozbiljna pogreška (-17)	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Velika pogreška (-9)	
	Raspon repne peraje manji od 180°
	Analna peraja je zaobljena, odnosno nema karakteristično izduženje na kraju
	Analna peraja nema izraženi nagib od svog početka do kraja, nego prati liniju tijela
Mala pogreška (-5)	
	U repnoj peraji manje od 3 grananja
	Trbušne peraje manje od 1/2 dužine tijela
	Leđna peraja bez primarnog grananja
	Vanjske zrake leđne i analne peraje kraće u odnosu na ostale zrake (zaobljeni rubovi)
Neznatna pogreška (-3)	
	Trbušne peraje neznatno kraće od 1/3 tijela
	Trbušne peraje imaju dva vrha (jedan se preferira)

Ženke – Show plakat

Generalne karakteristike:

- Leđna peraja manja u odnosu na dugorepe
- Leđna peraja izgleda kao lepeza, kao i kod mužjaka
- Analna peraja je nešto zaobljena na vrhu, a na kraju ime prepoznatljivo izduženje
- Postojanje jajne točke
- Trebaju biti bitno agresivnije nego dugrepe ženke
- Repna peraja sa krajnjim žicama jednake dužine kao ostale žice, pravilni „D“ oblik

Tabela 13: Specifičnosti kod ocjenjivanja ženki show plakata

Diskvalifikacijska pogreška	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Ozbiljna pogreška (-17)	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Velika pogreška (-9)	
	Repna peraja ima raspon manji od 180°
	Na analnoj peraji nema izraženog završetka u obliku špice
	Na analnoj peraji nema izraženog trapeznog oblika
Mala pogreška (-5)	
	Manje od 3 grananja na repnoj peraji (8 završetaka)
	Leđna i analna peraja zaobljene (početne zrake manje od ostalih)
	Leđna peraja uska (sužena)
Neznatna pogreška (-3)	
	Tijelo pretjerano čvrsto/teško

Shortfin Halfmoon (HMPK) – standard

- Kratkorepa verzija HM

Definicija kategorije

- **Analna** peraja ima četvrtasti oblik, bez izduženja karakterističnog za SHPK primjerke, duljina analne peraje treba biti jednako dugačka kao i završetak repne peraje kako bi se osigurao ovalni oblik. Tolerira je 1 do 2 milimetra duža analna peraja.
- **Trbušne** peraje trebaju biti dvostuko dulje od analne peraje
- Leđna peraja može biti bilo kojeg oblika, šire leđne peraje se preferiraju (povećanje broja žica), može varirati u odnosu na repnu 1 do 2 milimetra
- **Repna** peraja treba imati oštre rubove, ravne žice, kao bi se postigao oblik slova „D“, duljina peraje ne smije prelaziti $\frac{1}{3}$ dužine tijela. Zrake trebaju biti simetrične u odnosu na centralnu liniju ribe,. Žice trebaju imati minimalno 4 završetka, s tim da ne smije biti pretjeranog grananja koje narušava estetiku ribe. Raspon veći od 180° se ne preferira u odnosu na raspon od 180°
- **Prsne peraje** trebaju biti kao i kod drugih betta

Tabela 14: Specifičnosti kod ocjenjivanja mužjaka HM plakata

Diskvalifikacijska pogreška	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Ozbiljna pogreška (-17)	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Velika pogreška (-9)	
	Raspon repne peraje manji od 180°
	Analna peraja duža za 2 ili više milimetara od repne peraje
Mala pogreška (-5)	
	Leđna peraja nema veliki volumen ili je relativno uska u odnosu na analnu peraju
	Nema grananja u leđnoj peraji
	Zaobljena repna peraja
	Trbušne peraje preterano duge
Neznatna pogreška (-3)	
	Preferira se jedan vrh u odnosu na dva kod ventralnih peraja
	Analna peraja se blago spušta prema repnoj peraji

Doubletail shortfin (DTPK) – standard

Postoje dva različita tipa:

- Razvijeni iz SHPK (Tip A)
- Razvijeni iz HMPK (Tip B)

Tip A – sa izduženim završetcima analne i leđne peraje

Definicija grupe

- Produženi vrh leđne peraje zaobljen ili u špic, idealno simetrično u odnosu na analnu peraju
- Špičasta analna peraja, kao i trbušne, dužine $\frac{2}{3}$ tijela
- Dva identična dijela repne peraje sa procjepom do korijena repa
- Repna peraja ima raspon od 180°
- Tijelo nije kraće nego kod ostalih plakata, kako bi se izbjeglo da su ribe zdepaste

Tabela 15: Specifičnosti kod ocjenjivanja mužjaka DT plakata sa izduženim završetcima leđne i analne peraje

Diskvalifikacijska pogreška	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Ozbiljna pogreška (-17)	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Velika pogreška (-9)	
	Početak leđne peraje ima više od 3 bitno kraće zrake
	Analna peraja nema izrazit nagib od početka prema kraju
Mala pogreška (-5)	
	Početak leđne peraje ima max 3 bitno kraće zrake
	Leđna peraja nema potreban volumen i/ili nije dovoljno široka u odnosu na analnu peraju
	Leđna peraja nema izrazit nagib od početka prema kraju
	Trbušne peraje su dužine $\frac{1}{2}$ tijela ili neznatno kraće
	Leđna peraja nema primarno grananje
Neznatna pogreška (-3)	
	Preferira se jedan vrh u odnosu na dva kod ventralnih peraja
	Ventralne peraje su neznatno kraće od $\frac{2}{3}$ dužine tijela

Ženke se natječu u kategoriji sa dugorepim ženjkama

Tip B – nema izduženih završetaka analne i leđne peraje

Definicija grupe:

- Kratkorepa verzija DT
- Analna peraja je pravokutnog oblika bez izraženog vrha na završetku peraje
- Duljina analne peraje jednaka je duljini repne i leđne i tvori ovalni oblik
- Dozvoljeno je odstupanje od 1 do 2 mm u duljini analne peraje uz uvijet da je peraja pravokutna

Tabela 16: Specifičnosti kod ocjenjivanja kratkorepkih DT mužjaka

Diskvalifikacijska pogreška	
	Visina/Duljina leđne, analne ili repne prelazi ½ duljine tijela → prebaciti u klasu DT
Ozbiljna pogreška (-17)	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Velika pogreška (-9)	
	Početak leđne peraje ima više od 3 bitno kraće zrake
	Analna i/ili leđna peraja ima značajan nagib od početka prema kraju i prelazi za više od 2 mm rub repne peraje
Mala pogreška (-5)	
	Početak leđne peraje ima max 3 bitno kraće zrake
	Leđna peraja nema potreban volumen i/ili nije dovoljno široka u odnosu na analnu peraju
	Leđna peraja nema izrazit nagib od početka prema kraju
	Trbušne peraje su vidno predugačke
	Leđna peraja nema primarno grananje
Neznatna pogreška (-3)	
	Analna peraje ima neznatan nagib od početka prema kraju

Ženke se natječu u kategoriji sa dugorepim ženkama

Crowntail Plakat (CTPK) – standard

Definicija:

Redukcija u neparnim perajama minimalno 25%, idealno je 50%. Produžene zrake trebaju biti ujednačene duljine i razmaka. Dužina neparnih peraja ne smije prelaziti $\frac{1}{3}$ dužine tijela.

Očekivani izgled:

- **Analna peraja** – ne smije se smanjivati prema kraju. Zadnja zraka treba biti jednako dučka kao i ostale, odnosno ne treba biti izdužena. Veličina analne peraje treba zajedno sa repnom i leđnom zatvari obli oblik.
- **Trbušne peraje** – Moraju imati izdužene zrake, odnosno redukciju opne. Minimalna dužina im je kao i analna peraja i ne smiju biti prekrizene cijelo vrijeme
- **Leđna peraja** – široka kao i analna, idelno je da je prva zraka jednako dugačka kao i ostale
- **Repna peraja** – idealan raspon je 180°, zrake su ravne, rubovi repne peraje su oštri. Raspored zraka treba biti ujednačen od vrha do dna peraje. Zrake trebaju imati dvostruko grananje, četverostruko **//// for ray points se toller, ali grananje ne smije biti previše izraženo**

Tabela 17: Specifičnosti kod ocjenjivanja kratkorepih CT mužjaka

Diskvalifikacijska pogreška	
	Redukcija je manja od 25% na 2 ili 3 neparne peraje
	Duljina 2 ili sve 3 neparne peraje prelazi $\frac{1}{3}$ duljine tijela
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Redukcija na jednoj neparnoj peraji je manja od 25%
	Duljina jedne neparne peraje prelazi $\frac{1}{3}$ duljine tijela
Velika pogreška (-9)	
	Raspon repne peraje manji od 180°
	Više od jedne slomljene zrake
	Analna peraja je vidno kraća na jednom dijelu
Mala pogreška (-5)	
	Krakte zrake na rubovina repne peraje
	Nedostatak redukcije opne na trbušnim perajama
	Zrake su nejednake duljine
	Kovrčave ili savijene zrake
	Redukcija opne između zraka nije ujednačena
Neznatna pogreška (-3)	
	Analna peraja se neznatno kraća na jednom dijelu
	Leđna peraja je nedovoljno široka (uska)
	Trbušne peraje nisu dovoljno dugačke
	Vrhovi žica nemaju grananje

Gigant plakat standard

Idealne proporcije:

Visina tijela * 2.5 = Duljina tijela

Tabela 18: Specifičnosti kod ocjenjivanja Gigant plakata

Diskvalifikacijska pogreška	
	Duljina tijela je manja od 2,5" (6,35 cm) kod mušjaka
	Duljina tijela je manja od 2" (5,1 cm) kod ženki
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Vitko tijelo (duljina/visina > 1/3)
Velika pogreška (-9)	
	Tijelo nije jako i nabito (duljina/visina oko 1/3)
Mala pogreška (-5)	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI
Neznatna pogreška (-3)	
	- NEMA SPECIFIČNOSTI

Za sve ostalo se primjenjuje generalni standard

Standard za DUMBO (velike prsne peraje)

Prsne peraje trebaju biti uravnoteženog volumena i jednako dugačke. Poželjno je da su velike i okrugle. Prsne peraje sa manje izbočenim zrakom ne tretiraju se kao greška. Duljina prsnih peraja bi trebala biti $\frac{1}{2}$ duljine tijela.

Preporuča se gledati odozgo.

Tabela 19: Specifičnosti kod ocjenjivanja beeta sa velikim prsnim perajama

Diskvalifikacijska pogreška	
	Nejednaka duljina; jedna je upola manja od druge
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Nejednaka duljina; jedna je za $\frac{1}{3}$ manja od druge
Velika pogreška (-9)	
	Nejednaka duljina; jedna je od druge manja manje od $\frac{1}{3}$
	Duže od $\frac{2}{3}$ tijela
	Neuravnoteženog oblika
	Nepravilnog oblika
	Kraće od $\frac{1}{3}$ duljine tijela
Mala pogreška (-5)	
	Neravni vanjski rub
Neznatna pogreška (-3)	
	Dulje od $\frac{1}{3}$ a kraće od $\frac{1}{2}$ tijela

Za sve ostalo se primjenjuje Generalni standard

Vailtail – standard

Standardni oblik VT bette:

- Dugačka repna peraja, uska leđna peraja, trapezoidna analna peraja. Zrake u svim perajama jednako zakrivljene, tijelo treba biti jako, ne previše mršavo

Definicija grupe:

- **Repna peraja** – široka baze peraje, sa rasponom krajnjih žica repne peraje od minimalno 165°, idealno 180°, Žice postaju sve duže počevši od vanjskog ruba prema sredini i sam rep završava u obliku mačijeg jezika (zaobljenog vrha) ili je zaobljenog oblika sa odrezanim vrhom. Iz repne kosti žice izlaze simetrično u odnosu na liniju tijela. Duljina repne peraje trebala biti jednaka dužini tijela, ukoliko je peraja za 25% ili više duža od tijela tada je riječ o velikoj pogrešci (-9 bodova). Prilikom šepurenja, repna peraja mora biti potpuno raširena, u odnosu na liniju tijela rep treba padati prema dolje. Repna peraja ima samo jedno grananje, odnosno samo 2 završetka po žici. Rub repne peraje treba biti gladak, bez ijedne izdužene zrake.
- **Leđna peraja** – u bazi ne smije biti široka, ali kada se pogleda u potpunosti mora biti u obliku srpa i završiti u preoznatljivom izduženom vrhu. Širina baze leđne peraje ne bi smjela biti veća od ½ baze analne peraje. Idealna širina baze leđne peraje je ⅓ analne peraje, ukoliko je manja radi se o ozbiljnoj pogrešci (-17). Duljina leđne peraje mora biti najmanje ¼ duljine tijela, ali ne smije prelaziti duljinu tijela. Rub mora biti gladak bez ijedne izdužene zrake. Položaj leđne peraje treba biti uspravan u odnosu na tijelo i svojim završetkom ide prema repnoj peraji. Preklapanje leđne i repne peraje je dozvoljeno i poželjno. Bilo kakvo grananje žica u leđnoj periji nije poželjno.
- **Analna peraja** – ima oblik trapeza, čije bočne stranice čine kut od 90° u odnosu na tijelo. Kraća strana trapeza nalazi se bliže glavi. Prednji dio analne peraje treba biti između ⅓ i ¼ dužine tijela, dok je stražni dio analne peraje treba biti između 90% i 100% dužine tijela, ali ne smiju prelaziti duljinu tijela. Vanjski rub mora biti gladak i lagano zaobljen prema završetku peraje. Peraja bi trebale završavati na način da tvore završetak sa izraženom točkom na dijelu koji je uz repnu peraju. Bilo kakvo grananje zraka peraje je nepoželjno. Ne bi se trebala preklapati sa repnom perajom, ukoliko to ipak postoji u jako malom dijelu to nije pogreška.
- **Trbušne peraje** – su izužene i uske, pa podsjećaju na oštricu noža koja je okrenuta prema analnoj peraji, najširi dio trbušne peraje ne bi trebao prelaziti ⅓ širine analne peraje. Moraju završavati u jednoj špici. Trebaju biti jednake dužine i ne smiju biti prekrizene. Trebaju biti dugačke između 75% i 100% duljine tijela.

Tabela 20: Specifičnosti kod ocjenjivanja VT mužjaka

Diskvalifikacijska pogreška	
	Jedna od neparnih peraja (analna, repna, leđna) ili kraća ili duža za više od $\frac{1}{4}$ od duljine tijela
	Trbušne peraje kraće od $\frac{1}{2}$ duljine tijela
	Simetrični prikaz neparnih peraja
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Širina leđne peraje je veća od $\frac{1}{2}$ širine analne peraje
	Grananje zraka i u analnoj i u leđnoj peraji
	Raspon repne peraje je manji od 150°
Velika pogreška (-9)	
	Trbušne peraje su između $\frac{1}{2}$ i $\frac{3}{4}$ duljine tijela
	Širina trbušne peraja je veća od $\frac{1}{3}$ širine analne peraje
	Zadnji dio analne peraje je kraći od 90% duljine tijela ili duži od duljine tijela
	Prednji dio analne peraje je kraći od $\frac{2}{3}$ duljine tijela
	Repna peraja je 25% ili više, duža od duljine tijela
	Postoje grananja zraka ili u leđnoj ili u analnoj peraji
	Postoji više od jednog grananja u repnoj peraji
Mala pogreška (-5)	
	Rubovi neparnih peraja nisu glatki u barem dvije peraje
	Širina leđne peraje je u rasponu od $\frac{1}{2}$ do $\frac{2}{3}$ analne peraje
	Leđna peraja nema oblik srpa
	Repna peraja ima raspon u granicama od 165° do 180°
	Tijelo je ili previše široko ili previše usko
Neznatna pogreška (-3)	
	Postoji više od jednog završetka trbušnih peraja
	Prekrižene trbušne peraje
	Rub jedne od neparnih peraja nije gladak (analna, leđna, repna)

Specifičnosti kod ocjenjivanja VT ženke

Definicija grupe:

- Ženke imaju kraće peraje u odnosu na mužjake
- Leđna i analna peraja ne bi trebale prelaziti $\frac{1}{2}$ duljine tijela
- Repna peraja je ovalna i simetrična sa najdužom zrakom u sredini repa
- Analna peraja je u obliku trapeza koji je izdužen na svom zadnjem kraju i završava u prepoznatljivom završetku
- Trbušne peraje trebaju biti jednako dugačke kao i najdužio dio analne peraje i moraju imati samo jedan završetak
- Leđna peraja ima usku bazu i ne bi trebala po duljini prelaziti visinu tijela

Tabela 21: Specifičnosti prilikom ocjenjivanja VT ženki

Diskvalifikacijska pogreška	
	Jedna od neparnih peraja (analna, repna, leđna) ili kraća ili duža za više od $\frac{1}{4}$ od $\frac{1}{2}$ duljine tijela
	Trbušne peraje kraće od $\frac{1}{4}$ duljine tijela
	Simetrični prikaz leđne i analne peraje
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Širina leđne peraje je veća od $\frac{1}{2}$ širine analne peraje
	Grananje zraka i u analnoj i u leđnoj peraji
	Raspon repne peraje je manji od 150°
Velika pogreška (-9)	
	Trbušne peraje su između $\frac{1}{4}$ i $\frac{1}{2}$ duljine tijela
	Širina trbušne peraja je veća od $\frac{1}{3}$ širine analne peraje
	Zadnji dio analne peraje je ili kraći ili duži od $\frac{1}{2}$ dužine tijela
	Prednji dio analne peraje je kraći od $\frac{1}{3}$ duljine tijela
	Repna peraja je 25% ili više duža od $\frac{1}{2}$ duljine tijela
	Postoje grananja zraka ili u leđnoj ili u analnoj peraji
	Postoji više od jednog grananja u repnoj peraji
Mala pogreška (-5)	
	Rubovi neparnih peraja nisu glatki u barem dvije peraje
	Širina leđne peraje je u rasponu od $\frac{1}{2}$ do $\frac{2}{3}$ analne peraje
	Leđna peraja nema oblik srpa
	Repna peraja ima raspon u granicama od 165° do 180°
	Tijelo je ili previše široko ili previše usko

Neznatna pogreška (-3)	
	Postoji više od jednog završetka trbušnih peraja
	Prekrižene trbušne peraje
	Rub jedne od neparnih peraja nije gladak (analna, leđna, repna)

Parovi – standard

Bette se u parovima ocjenjuju zajedno, a ne individualno. Idealni par odgovara po veličini, s tim da je ženka nešto manja od mužjaka. Par mora pokazati da je kompatibilan za daljnji uzgoj. Da bi se bette mogle natjecati u ovoj kategoriji, moraju biti karakteristične za određenu kategoriju betta.

Cilj postjanja ove izložbene katagorije je izlaganje najboljih parova za daljnji uzgoj.

Specijalni zahtjevi:

- Par mora odgovorati po formi, boji i parajama, te treba uzeti u obzir različitosti u perajama između mužjaka i ženki (Znači ovako: Iako se plavi mužjak može mrijestiti sa crvenom ženkom, to nije par za ovu kategoriju)
- **Ako jedna riba uquine prije ocjenjivanja, druga riba ide u odgovarajuću kategoriju za pojedinačne ribe**
- Bilo koji tip betta može biti izložen u paru, uključujući i varijacije, pod uvjetom da obje ribe imaju iste varijacije. Parovi moraju biti iz istog mrijestja
- Parovi se izlažu u dvije grupa (splendens/wild types)
- Postoje dvije iznimke od pravila:
 - o Plavi parovi se mogu izlagati iako njihovim križanjem se ne dobiva plava riba
 - o Crni mužjaci mogu biti izloženi sa plodnim ili sterilnim ženkama
- Primjeri parova koji **NISU** dopušteni:
 - o Crni mužjak – siva ženka (ili bilo koja druge boje koja ne spada u crnu)
 - o Betta imbelis mužjak – betta splendens ženka (ili bilo koji drugi mix vrsta/varijacija)
 - o Bubblenest mužjak – mouthbread ženka (ili obrnuto)
 - o Singletail mužjak – doubletail ženka (ili obrnuto)
 - o Parovi kod kojih obje ribe imaju iste pogreške (riječ je o ribama koje u regularnim kategorijama ne bi bile dobro plasirane, a kod obje ribe je uočljiva ista pogreška, kao primjerice red wash u analnoj peraji, nepravilni uzorci boja... Odnosno sve ono što nije izuzetne kvalitete)

SMJERNICE:

- Sudac primjenjuje odgovarajuće standarde za formu i boju za svaku pojedinu ribu u paru
- **Svaka velika (-9) i značajna (-17) greška kod obje ribe, objašnjena u prethodnim poglavljima, je razlog za diskvalifikaciju**

Tabela 22: Specifičnosti kod ocjenjivanja parova

Diskvalifikacijska pogreška	
	Pogrešno odabrani parovi (boja/vrsta)
	Pogreška u repnoj peraji (DT/singletail)
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Velika razlika u veličini koja bi značajno utjecala na mogući mrijest
Velika pogreška (-9)	
	Kada je riječ o parovima sa uzorkom, tada mislima na razliku u nijansi boje, ili distribuciju uzorka koji nije jednak kod obje ribe
Mala pogreška (-5)	
	Razlika u nijansi boje kod jednobojnih riba
Neznatna pogreška (-3)	

Ignoriraju se crne sterilne ženke, zato jer ne moraju biti sterile, ocjenjuju se prema prikazanim karakteristikama

Nove varijacije – standard

U ovoj klasi se izlažu bette koje nisu obuhvaćene prethodno opisanim standardima forme ili boje.

Riječ je o neobičnim i rijetkim bettama po boji ili formi, za koje nema standarda. Ovdje se može očekivati velik stupanj subjektivnosti.

BOJA

Ova kategorija namjenjana je novim varijacijama u boji i uzorku. Uzgajivač bi u ovoj kategoriji trebao izložiti 3 primjerka, kako bi dokazao stabilnost boje ili uzorka. Uzgajivači također mogu koristiti ovu kategoriju kako bi prikazali neke čudne varijacije boje ili uzorka koje ne namjeravaju dalje razvijati.

Posebni zahtjevi za varijaciju boje:

1. Bette koje udovoljavaju zahtjevima neke već propisane klase, a nisu reklasificirane prije početka suđenja će biti diskvalificirane
2. Uzgajivači su obavezni detaljno označiti sve primjerke u ovoj klasi, kako bi varijacija bila evidentno jasna iz deklaracije izložbenog primjerka bette. Merketinški nazivi betta, koji nisu opisni, nisu prihvatljivi. Organizatori izložbe su dužni pravilni opis varijacije staviti uz izložbeni primjerak.

Smjernice kod ocjenjivanja:

1. Ukoliko uz izložbeni primjerak ove kategorije ne postoji deklaracija sudac je dužan diskvalificirati ribu
2. U slučaju da nije jasno o kojoj se varijaciji boje radi iz deklaracije izložbenog primjerka, a uz uvjet da se radi o pogrešci izlagača, a ne organizatora, riba se diskvalificira
3. Primjenjivi se svi postojeći standardi, osim onih koji se odnose na boju ili uzorak
4. Koristi se deklaracija izložbenog primjerka za potrebe suđenja. Ukoliko je primjerice boja označena kao ljubičasta, gleda se gustća boje i njezina uniformna gustoća prostirana na tijelu ribe i perajama.
5. Prilikom uspoređivanja uzoraka koji su u ovoj kategoriji:
 - a. Prednost imaju oni primjerci kod kojih je boja ili uzorak najjasnije izražena
 - b. Kako ova kategorija služi za razvijanje vrste/standarda, ukoliko ima više riba sa određenom varijacijom one imaju prednost

Neki od traženijih uzoraka su:

- Orange
- Purple
- Gold
- Prugasta betta

FORMA

Namjena:

- Namjenjena je za prikaz mutacija u strukturi (obliku) riba u budućnosti.
- Preporuča se izlagati 3 primjerka kako bi se pokazala stabilnost svojstva koje je reprezentativno u svojoj promjeni oblika.
- S vremenom, varijacija može postati vrlo popularna pa će dobiti svoju samostalnu klasu
- Izlagači mogu ovu klasu koristiti i za prikaz strukturalnih raznolikosti koje ne misle dalje razvijati
- IBC NE DOPUŠTA, radijaciju, kemiske tretmane ili bilo koji drugi umjetan način koji utječe na genetiku betta. Prilikom suđenja, ukoliko sudac smatra da su korištena nedopuštena sredstva, ocijeniti će ribu, ali će podnijeti pisano izvješće JB o razlozima svoje sumnje identificirajući pritom uzgajivača i izložbeni primjerak bette

Smjernice prilikom ocjenjivanja:

Diskvalifikacija:

- Ukoliko je izložbeni primjerak neadekvatno označen greškom izlagača (ne organizatora izložbe) .
- Ukoliko je oznaka neprikladna, riba se treba diskvalificirati, iako je varijacija očita
- Primjeniti standardna pravila ocjenjivanja, osim onih koji se odnose na deklariranu varijaciju
- Koristiti oznaku/opis izložbenog primjerka prilikom ocjenjivanja i procijeniti kvalitetu varijacije, kao da klasa postoji
- Prilikom uspoređivanja međusobnih varijacija:
 - Prednost dati onoj varijaciji oblika koja je najjasnije razvijena
 - Dati prednost onim oblicima/varijacijama koje imaju potencijal da se razviju u stvarnu varijaciju

Neka od nepoželjnih svojstava su:

- Smanjivanje broja peraja
- Smanjivanje relativne veličine peraja
- Osobine koje smanjiju vid, prezentaciju, simetriju ribe ili njezino zdravlje
- Prebacivanje forme i veličine peraj akoje su karakteristične za mužjake na ženke i obrnuto

Neke od vrlo poželjnih varijacija su:

- Trostruki rep
- Leđna peraja u obliku jedra
- Repna peraja u obliku srca/pik
- Fusefin (spojene sve tri neparne peraje – ekstremno rijetko)
- FuseTail ????
- Giant betta
- Doubletail Crowntail betta

Razvoj vrste/varijacije/oblika/kategorije

Form and finage

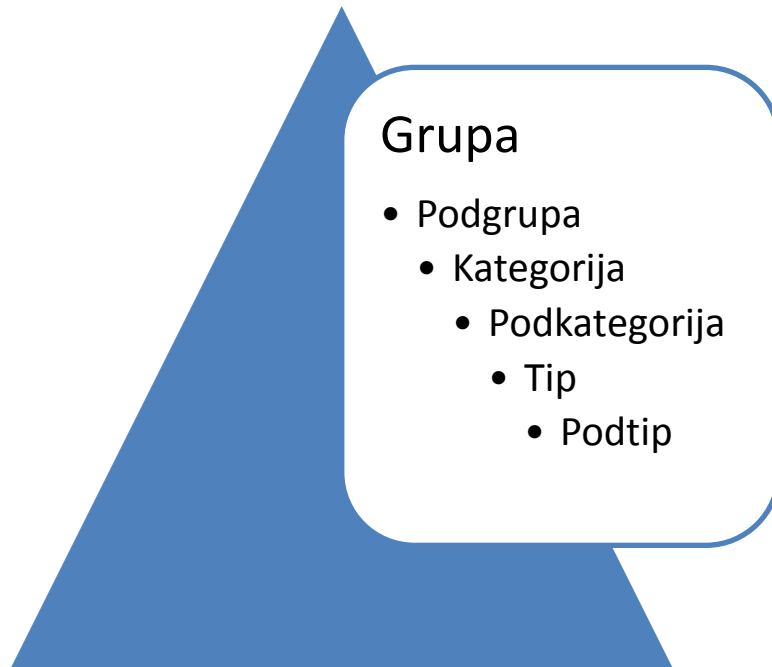
- Bette koja bi išla u ovu kategoriju treba imati bitno drugačije tijelo ili peraje

NAPOMENA:

- Bette koje su navedene u ovoj klasi neće se premjestiti ili diskvalificirati zbog pogrešne klasifikacije

Specijalni standard za ocjenjivanje boje (2004)

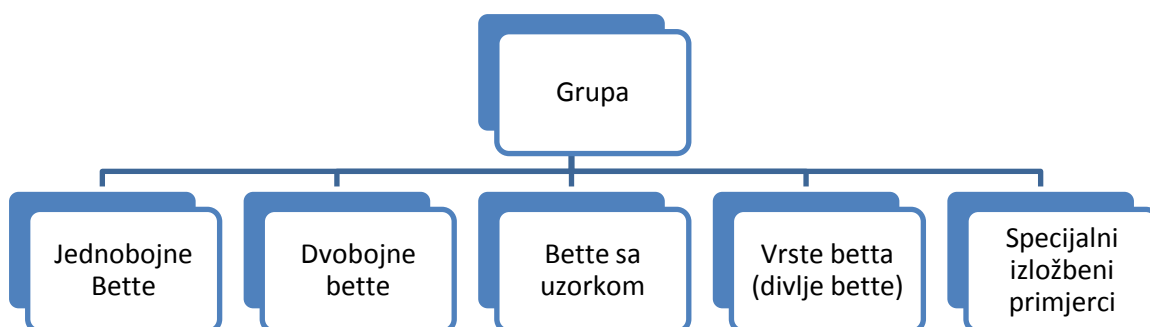
Kategorizacija betta:

Slika 1: Kategorizacija genoma betta (Colour Typing System)

Podjela u sekciji GRUPA

U ovom sustavu bette se ne dijele prema obliku peraja, spolu, veličini peraja i sličnom, nego se dijele prema boji prema slijedećoj slici:

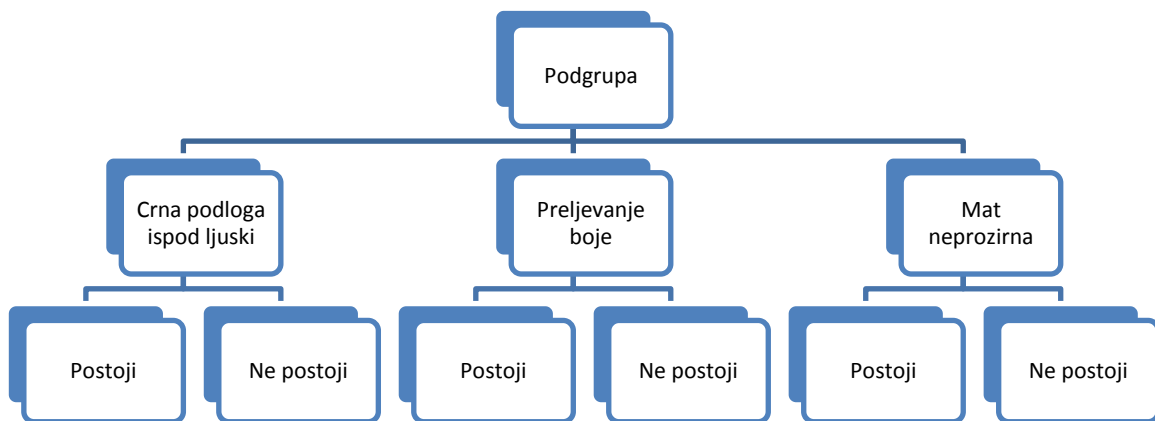
Slika 2: Podjela betta prema boji unutar sekcije GRUPA

VAŽNO: Ukoliko se betta prijavi u pogrešnu grupu, biti će diskvalificirana/prebačena u odgovarajuću grupu, ovisno o pravilima organizatora izložbe.

Prilikom primjene ovog specijalnog standarda koji se odnosi na boju, pogreške koje se odnose na klasifikaciju unutar pojedine grupe su najteže pogreške.

Podjela u sekciji **PODGRUPA**

Bette kao takve mogu svojom bojom pokazati različite nijanse unutar iste grupe, stoga se unutar grupe dijele prema sljedećem principu:

Slika 3: Podjela betta prema boji u sekciji **PODGRUPA**

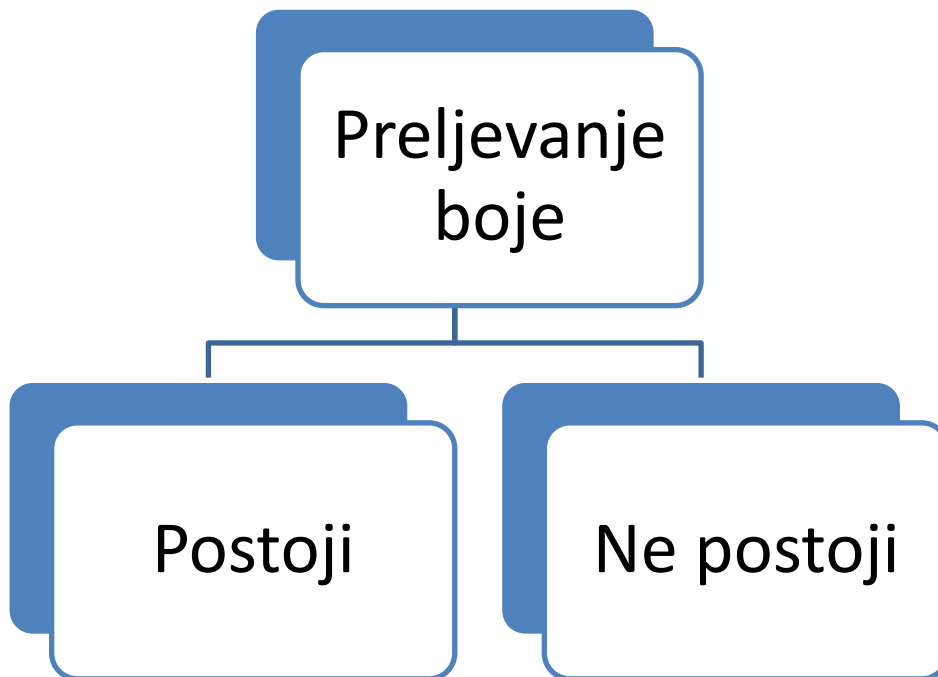
Primjer:

Grupa jednobožnih riba je podijeljena na dvije kategorije:

1. Tamne jednobožne ribe
2. Svjetle jednobožne ribe

Podjela u sekciji KATEGORIJA

Podgrupe se u ovoj sekciji dijele prema postojanju, odnosno ne postojanju preljevanja boje (eng. Iridescent)

Slika 4: Podjela beta prema boji u sekciji KATEGORIJA

Podjela u sekciji PODKATEGORIJA

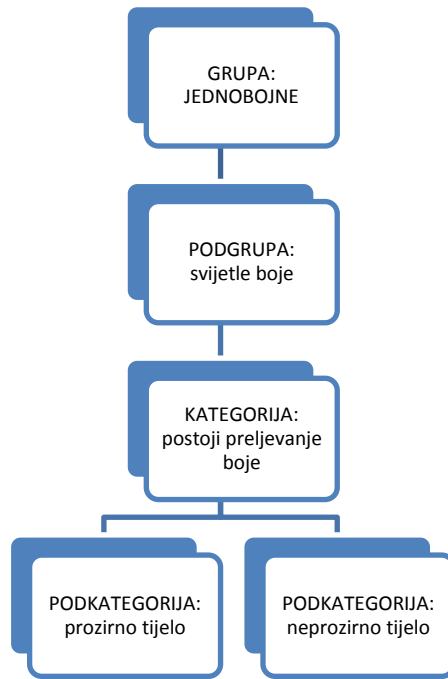
Sukladno dosadašnjim podjelama, sekcija podkategorija definira se na sljedeći način:

Slika 5: Podjela beta prema boji u sekciji PODKATEGORIJA

Primjer:

Prilikom razvrstavanja betta prema boji u sekciji GRUPA odvajaju se jednobojne bette, u sekciji PODGRUPA iz jednobojnih betta izdvajaju se one koje su svijetle, u sekciji KATEGORIJA iz podgrupe svijetlih betta odvajaju se one koje imaju preljevanje boje, u sekciji PODKATEGORIJA do sada selektrirane ribe se dijele na one koje imaju prozirno tijelo i one koje nemaju prozirno tijelo.

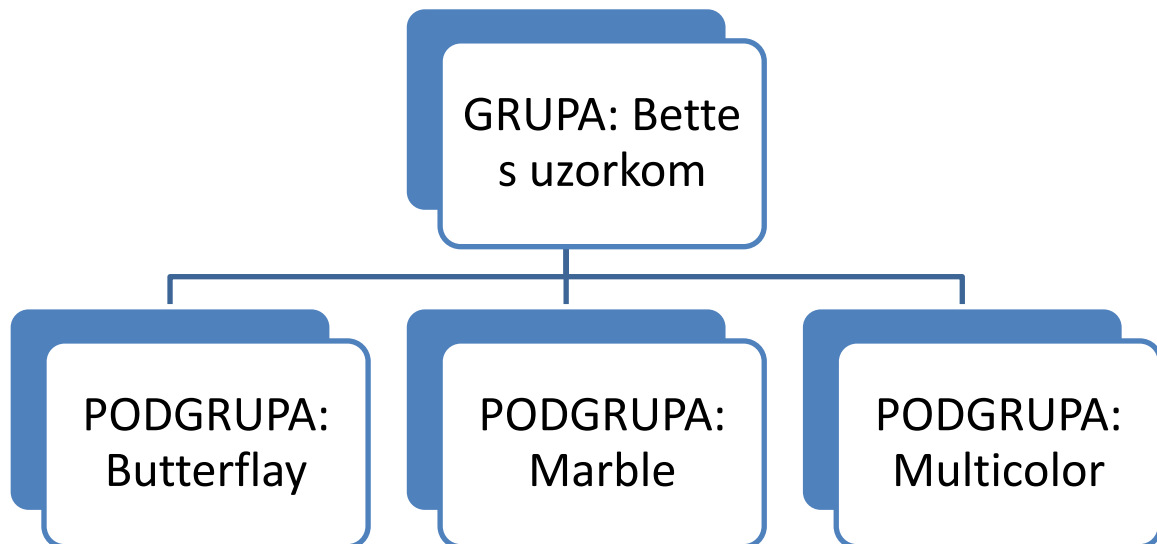
Slika 6: Primjer klasifikacije jednobojnih betta primjenom specijalnog standarda

Podjela u sekciji GRUPA u praksi

Podjela prema zastupljenosti boje na betti primjenjuje se direktno u podkategorijama jednobojsnih i dvobojsnih betta.

Podjela prema zastupljenosti boje nije moguća u ostalim grupama.

Podjela prema zastupljenosti boja u podgrupi bette sa uzorkom, radi se prema slici:

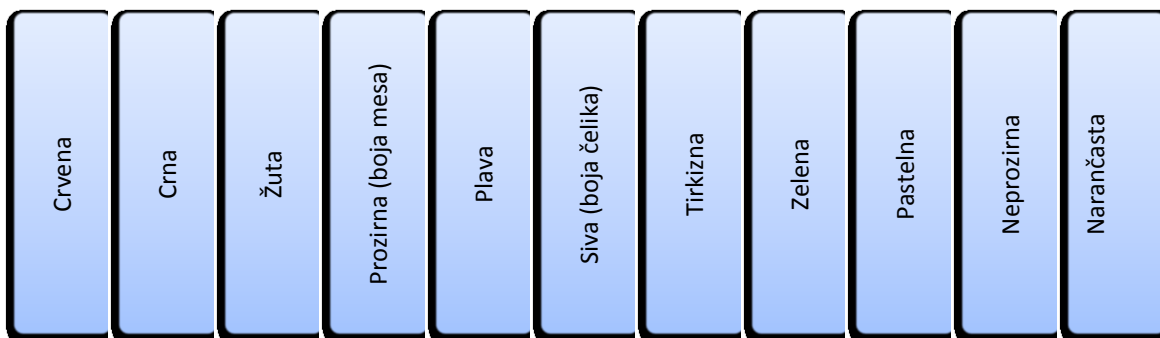
Slika 7: Podjela betta prema boji korištenjem specijalnog standarda u GRUPI bette s uzorkom

Sličan princip koristi se i kod ostalih betta vrsta (divljaci), kao i kod specijalnih izložbenih primjeraka

Podjela u sekcijama TIP i PODTIP

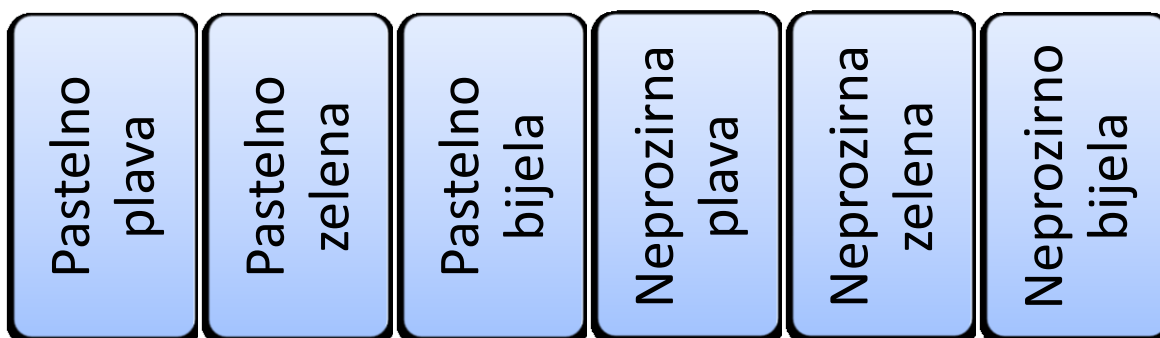
Podjela u najnižem dijelu odvajanja riba prema boji/uzorku unutar specijalnog standarda odnosi se na sekcije TIP i PODTIP, a obuhvaća primarne boje (11 komada), sekundarne boje (6 komada) i primarne uzorke (5 komada)

Primarne boje

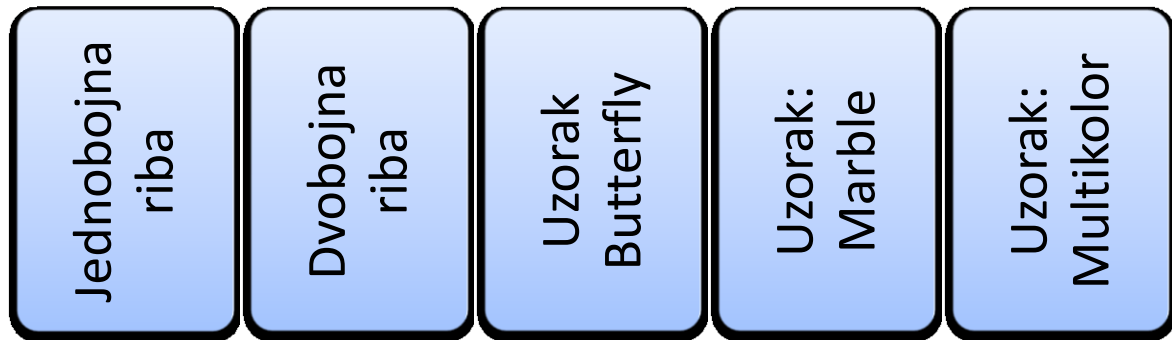
Slika 8: Primarne boje koje se koriste u sekcijama TIP i PODTIP

Sekundarne boje

Slika 9: Sekundarne boje koje se koriste u sekcijama TIP i PODTIP

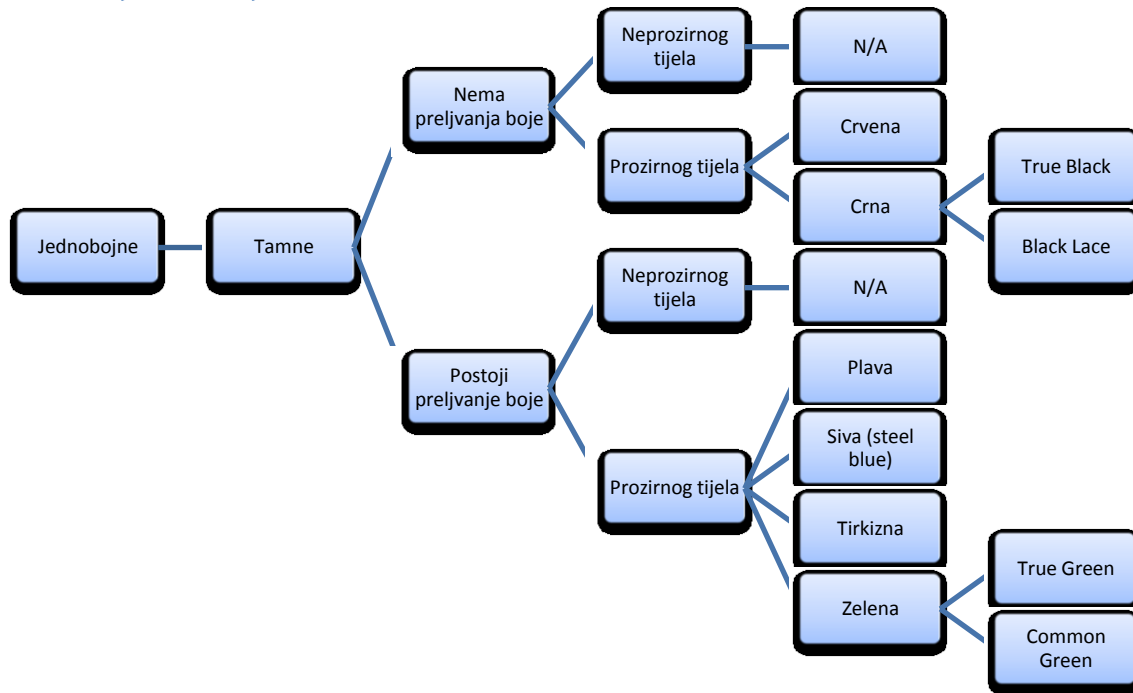
Primarni uzorci

Slika 10: Primarni uzorci koji se koriste u sekcijama TIP i PODTIP

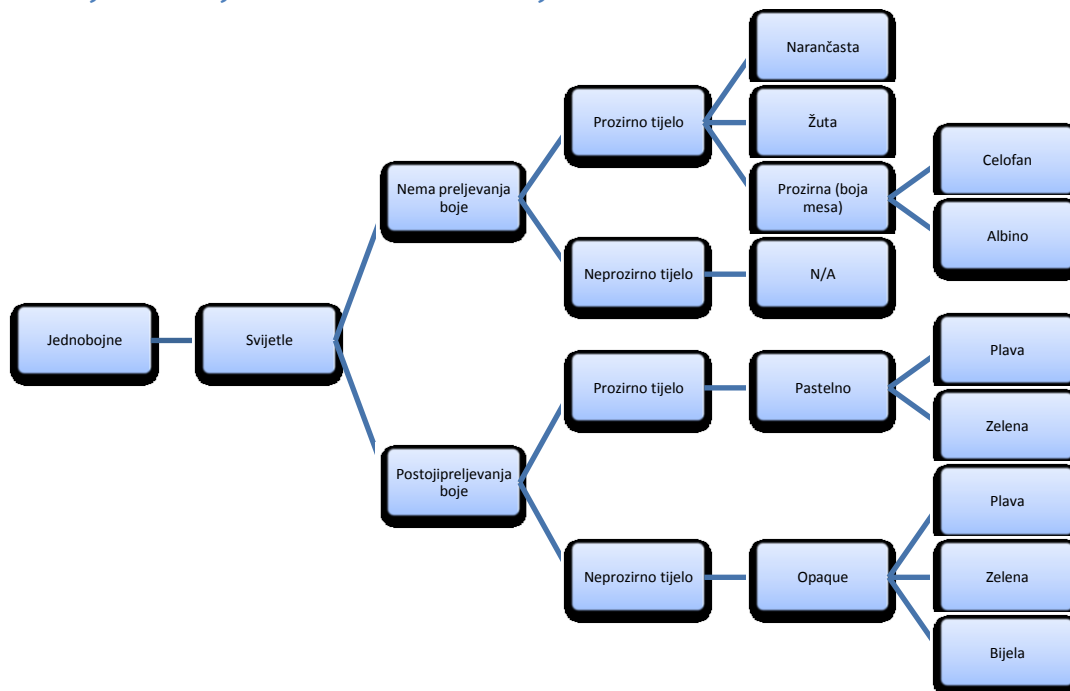
Primjena specijalnog standarda prilikom kategorizacije betta

GRUPA jednobojne - PODGRUPA tamne

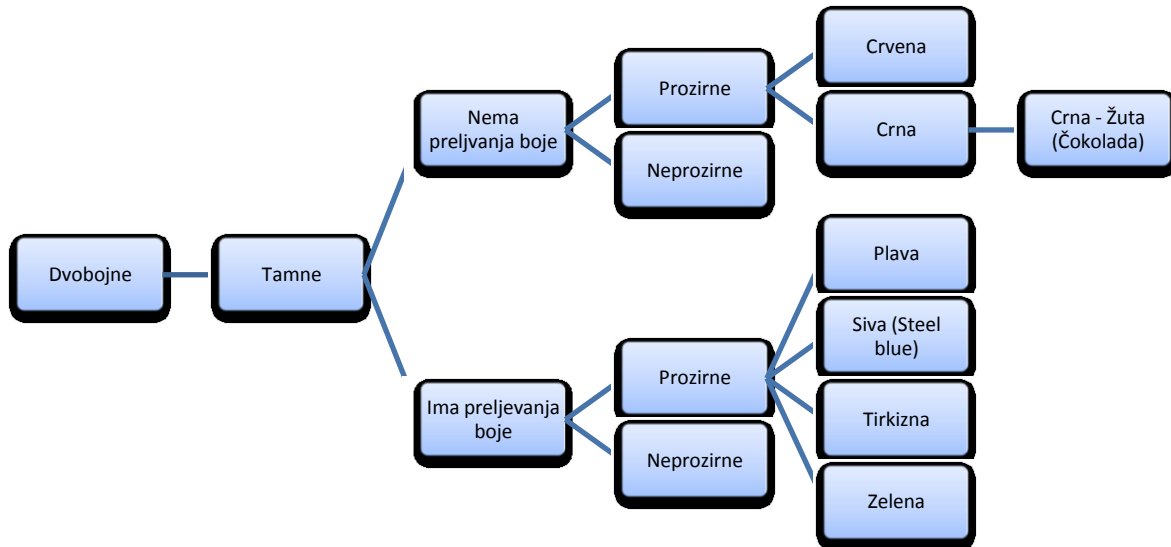
Slika 11: Primjena specijalnog standarda na primjeru jednobojnih tamnih beta

GRUPA jednobojne - PODGRUPA svijetle

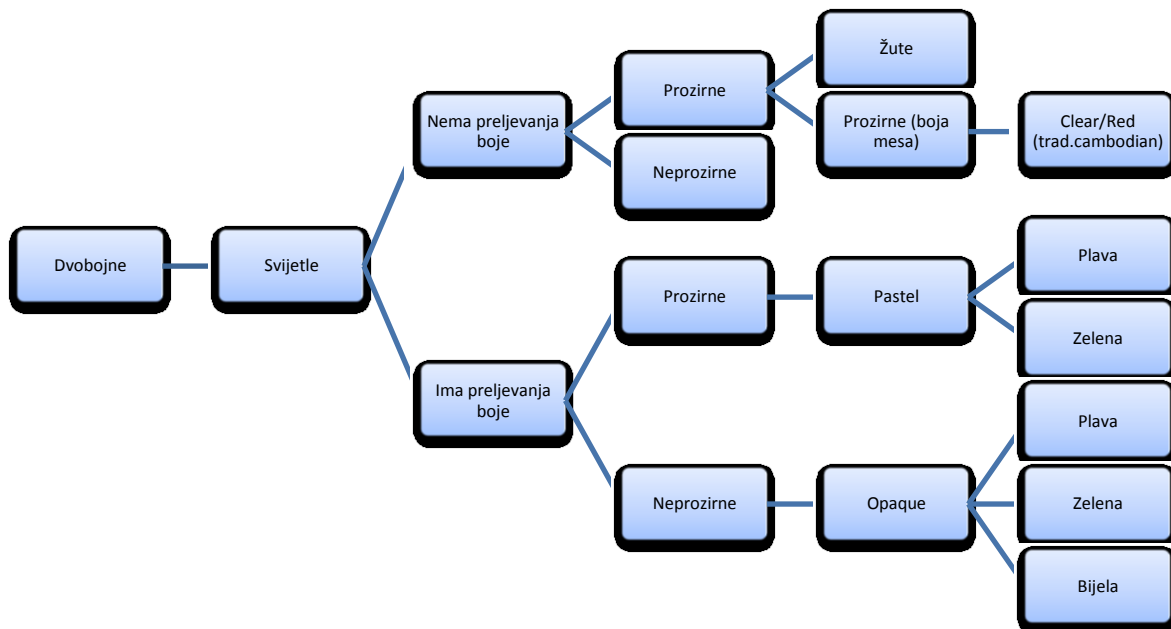
Slika 12: Primjena specijalnog standarda na primjeru Jednobojnih svijetlih beta

GRUPA dvobojne PODGRUPA tamne

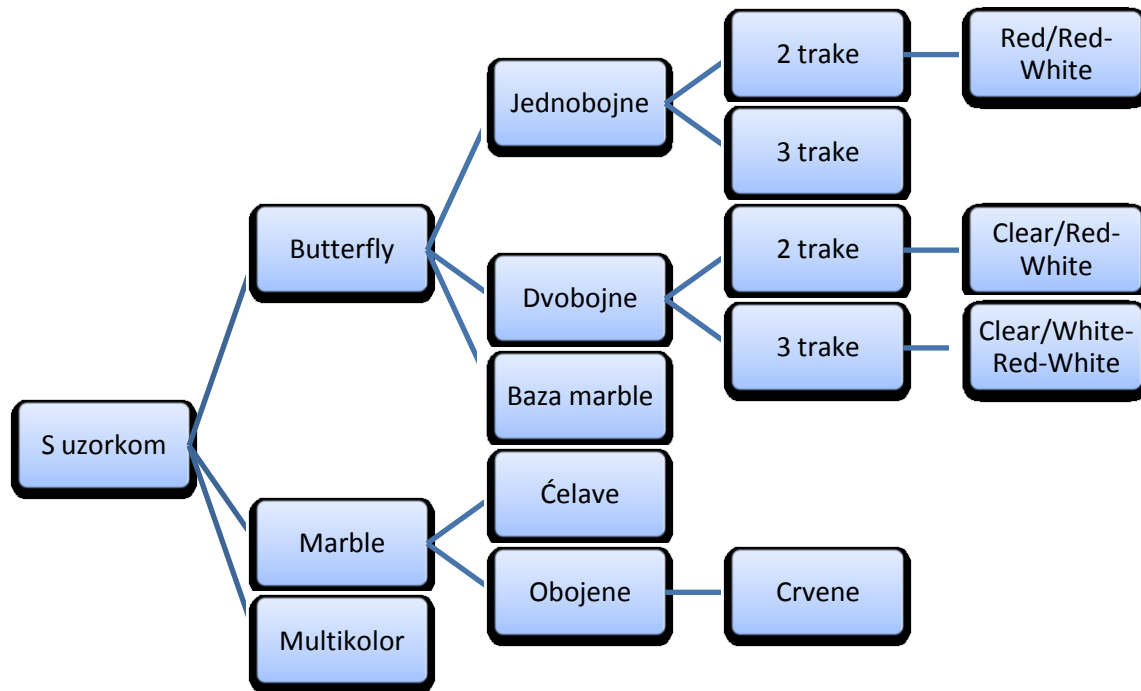
Slika 13: Primjena specijalnog standarda na primjeru Dvobojnih tamnih beta

GRUPA dvobojne PODGRUPA svijetle

Slika 14: Primjena specijalnog standarda na primjeru Dvobojnih svijetlih beta

GRUPA uzorak

Slika 15: Primjena specijalnog standarda na primjeru betta sa uzorkom

Ocjenjivanje betta prema boji

Ukoliko betta ima grešku u svojoj boji, nivo pogreške određen je nivoom sekcije unutar Colour Typing System specifikacije (objašnjena u prethodnim poglavljima)

Tabela 23: Ozbiljnost pogrešaka u ovisnosti o nivou sekcije

SEKCIJA	TIP POGREŠKE
GRUPA/PODGRUPA	Diskvalifikacija
KATEGORIJA/PODKATEGORIJA	Ozbiljna greška (-17) → ima izuzetaka
TIP/PODTIP	Velika greška (-9) → ima izuzetaka

Primjer 1:

Riba je u kategoriji jednobojnih crnih riba i ima preljevanje sa plavom bojom (plave ljuske na tijelu).

Na slici 11, vidljivo je da crna boja je kategorizirana na način da nema preljevanja boja. Preljevanje boja spada u sekciju KATEGORIJA, pa prema tome, ta riba ima Ozbiljnu grešku (-17 bodova).

Prilikom ocjenjivanja, potrebno je pogledati i specijalni dio koji se odnosi na specificiranu boju, kako bi se utvrdilo da li postoji izuzetak od pravila.

Ukoliko je preljevanje jako izraženo, tada je moguće ribu prebaciti u kategoriju dvobojnih riba, iako je kontrast tijelo peraje relativno mali.

Također, sudac može (ali ne mora) nivo pogreške smanjiti/povećati za jednu kategoriju pogreške, pri čemu, u ovom slučaju možemo govoriti ili o diskvalifikaciji ili o velikoj pogrešci.

Primjer 2:

Riba je u kategoriji jednobojnih crnih riba i ima preljevanje boja sa izraženom sivom (steel blue), odnosno ima sive ljuske na tijelu.

Na slici 11, vidljivo je da crna boja je kategorizirana na način da nema preljevanja boja. Preljevanje boja spada u sekciju KATEGORIJA, pa prema tome, ta riba ima Ozbiljnu grešku (-17) bodova.

Međutim, u specijalnom standardu koji se odnosi na crnu boju, preljevanje sa sivim nijansama označeno je kao velika pogreška (-9 bodova).

Ukoliko je preljevanje jako izraženo, tada sudac može svejedno dodijeliti ozbiljnu pogrešku (-17), a ukoliko nije pogrešku može sniziti i na malu (-5 bodova), ali je ne može diskvalificirati.

Ocjenjivanje jednobojnih betta

Definicija sekcije GRUPA

- Riječ je o bettama koje imaju samo jednu nijansu određene boje i na tijelu i na perajama
- Potrebno je ocijeniti uniformnost boje i njezinu prirodu
- Određivanje boje radi se na način da se koristi izvor svjetlosti koji je u ribu uperen iz smjera gledanja
- Ukoliko se traži nevidljivo ispiranje boje na perajama može se koristiti izvor svjetlosti suprotan od smjera gledanja, ali se ne smije koristiti prilikom određivanja nijanse boje

Ukoliko riba nije jednobojna, tada je to razlog za DISKVALIFIKACIJU.

PODGRUPA – Jednobojne tamne ribe

Definicija:

- Riječ je o ribama koje imaju crnu podlogu ispod ljuski na tijelu
- **IZUZETAK:** Postoje crvene ribe koje imaju svijetlu podlogu, ali se zbog praktičnih razloga svrstavaju u kategoriju sa jednobojnim tamnim crvenim ribama

Generalno pravilo određivanja pogrešaka kod jednobojnih tamnih riba:

- Boje koje ne spadaju u podgrupu tamne, kažnjavaju se bez obzira na to koliko su izražene, načini na koji se to radi su:
 - o Pojavljivanje bilo koje svijetle boje je pogreška
 - o Pojava preljevanja boje se tretira kao pogreška kod kategorija koje ne smiju imati preljevanje boja
 - o Ukoliko je na ribi prisutna druga boja, što je veći kontrast, veća je i pogreška
 - o Stupanj prisutnosti druge boje također određuje grešku, što je druga boja prisutnija, veća je i pogreška

Ukoliko riba nema tamnu podlogu, tada je to razlog za DISKVALIFIKACIJU. (izuzetak crvena boja)

Kategorija → Nema preljevanja / Podkategorija → Prozirna / Tip → Crvena

Briljantna crvena je poželjna, jednaka nijansa po cijelom tijelu i perajama, bilo kakvo preljevanje ili neprozirnost (mat) predstavlja tešku pogrešku.

IZUZETAK: Postoje crveni primjerci koji su razvijeni od tradicionalnih cambodian primjeraka i ti nemaju crnu podlogu, ali se mogu natjecati u ovoj kategoriji. Razliku je moguće uočiti na glavi bette. Tamni primjerci imaju glavu koja je tamna ili boje masline, dok je kod svijetlih primjeraka glava kremasta ili ima boju mesa.

VAŽNO:

Ukoliko je razlika u nijansi boje očita između tijela i peraja, ribu treba prebaciti u kategoriju bikolora ili diskvalificirati

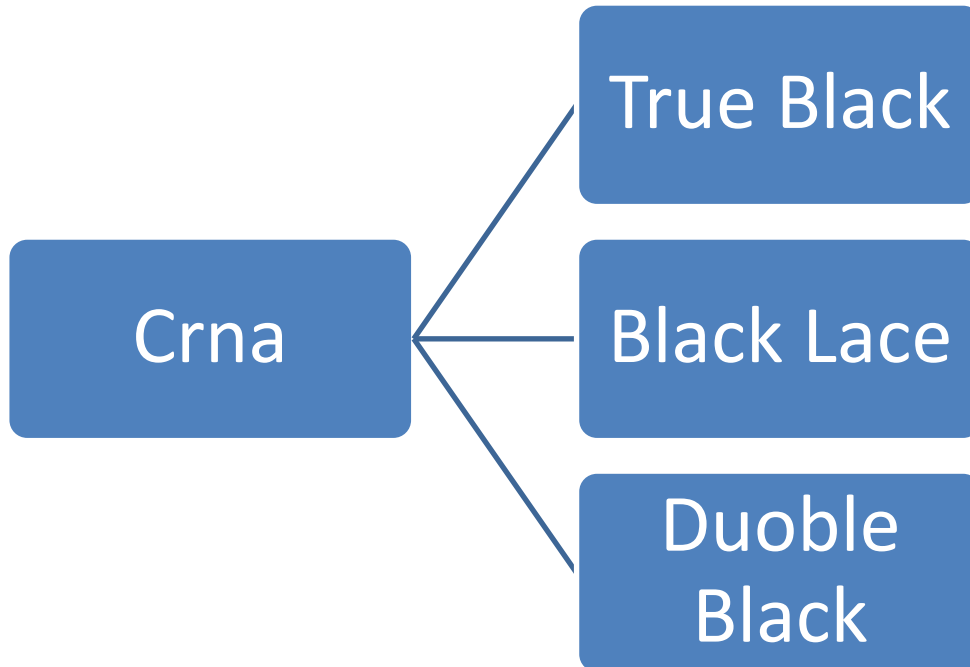
Tabela 24: Specifičnosti kod ocjenjivanja crvenih betta

Diskvalifikacijska pogreška	
	Prisutnost neprzirnosti
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Prisutnost neprozirnosti koje je ograničeno na trbušne peraje
	Prisutnost metalnog preljevanja
	Prisutnost preljevanja (ukoliko je izuzetno izraženo prebaciti u multikolore)
Velika pogreška (-9)	
	Prisutno metalno preljevanje ali je ograničeno na pokoju ljusku ili zraku u peraji
	Prisutnost preljevanja koje je ograničeno na pokoju ljusku ili žicu u peraji
	Crne točke, pruge ili mrlje na tijelu ili perajama
	Pojavljivanje narančaste ili žute boje
	Boja glave izuzetno kremasta ili boje mesa
	Velika razlika u nijansi boje između glave i peraja (razmisliti o prebacivanju u bikolore ukoliko je iznimno izražena)
Mala pogreška (-5)	
	Prozirni rubovi peraja ili pruge na perajama
	Glava je kremasta ili boje mesa, ali nije prevelika razlika u nijansi u odnosu na druge dijelove tijela
	Crni rubovi peraja
	Manja razlika u nijansi boje između tijela i peraja
Neznatna pogreška (-3)	
	Nema boje na prsnim perajama
	Bijele trbušne peraje

Kategorija → Nema preljevanja / Podkategorija → Prozirna / Tip → Crna

Poželjno je gusta crna boja, kao što je primjerice boja crnih molly riba.

Nažalost, potpuno crne ženke su sterilne, pa se u tu svrhu često koriste sive ženke (steel blue), pri čemu se dobiva iridiscencija (preljevanje) koja je nepoželjna. Za razliku od crvenih primjeraka, ovdje se prisutnost sivog preljevanja se manje kažnjava nego kod crvenih primjeraka.

Slika 16: Podtipovi crnih betta

True Black – je preferiran, često zvan melano. Peraje su potpuno crne, ali tijelo vrlo često ima sivo preljevanje

Black Lace – je nešto manje preferiran podtip crne bette. Nema preljevanja u perajama, ali između zraka u perajama postoje prostori koji su prozirni/prozračni, odnosno peraje nisu potpuno crne

Double Black – je najmanje preferiran obik, jer ima preljevanja i u perajama i na tijelu. Što je bliže crnoj to je bolja

Tabela 25: Specifičnosti kod ocjenjivanja crnih betta

Diskvalifikacijska pogreška	
	Prisutnost neprzirnosti
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Prisutnost neprozirnosti koje je ograničeno na trbušne peraje
	Očito postojanje boje koja vuče na hrđanje željeza
	Prisutnost metalnog preljevanja (ako je po cijelom tijelu jednoliko tada prebaciti u bikolore, ako nije ujednačeno u multikolore) Ukoliko postoje žute točke tada je to siguran znak metalnog preljevanja
	Prisutnost plavog ili zelenog preljevanja (ukoliko je izuzetno izraženo prebaciti u bikolore/multikolore)
Velika pogreška (-9)	
	Prisutnost sivog preljevanja (ukoliko je izuzetno izraženo prebaciti u bikolore/multikolore)
	Izrazito izraženi prozirni rubovi peraja ili pruge na perajama
	Izrazita prisutnost crvene boje na perajama (možda prebaciti u kategoriju multicolor ili butterfly)
Mala pogreška (-5)	
	Prozirni rubovi peraja ili pruge na perajama
	Crvena boja na perajama
Neznatna pogreška (-3)	
	Nema boje na prsnim perajama
	Bijele trbušne peraje

Grupa tamnih betta sa preljevanjem boje

U ovu grupu riba spadaju ribe sljedećih boja:

- Plava
- Siva (steel blue)
- Tirkizna
- Zelena

Sve ribe koje spadaju u ovu kategoriju riba pate od pojave ispiranja boje, koja je primjetna u analnoj peraji. Nevidljivo ispiranje u analnoj peraji moguće je vidjeti jedino kada se izvor svjetlosti stavi suprotno od smjera gledanja. Prilikom suđenja, nevidljivo ispiranje se ignorira.

Tabela 26: Tablica prikazuje razrede boja od plave do potpuno zelene

Plava	Siva (steel blue)	Tirkizna	Uobičajna zelena	True Green
-------	-------------------	----------	------------------	------------

Kategorija → Postoji preljevanje / Podkategorija → Prozirna / Tip → Plava

Idealna boja je tamno plava. Ne smije biti dijelova koji su neprozirni i pojava bilo koje druge boje se smatra pogreškom. Vrlo često je prisutna crvena boja i tu u analnoj peraji (tzv red wash)

Tabela 27: Specifičnosti kod ocjenjivanja plavih betta

Diskvalifikacijska pogreška	
	Prisutnost neprizirnosti.
	Nepostojanje tamne podloge ispod ljuski.
	Postojanje metalik koje je intenzivno (preko 10% površine) zahtjeva prebacivanje u klasu tamnih metalik riba.
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Prisutnost crvene boje, osim ako nije ograničeno na trbušne peraje
	Plava koloracija nije ujednačena
Velika pogreška (-9)	
	Manje od 10% ribe prekriveno metalik slojem
	Postojanje crvene boje na analnoj peraji
	Plava boja nije iste nijanse
	Plava boja prelazi u nijanse tirkizne ili zelene
Mala pogreška (-5)	
	Plava boja prelazi u nijanse sive (steel blue)
	Jedva vidljiv metalik preljev, obično na škragama ili ustima
	Postojanje crvene boje na trbušnim perajama
	Yellow wash – postojanje žute boje u analnoj peraji
Neznatna pogreška (-3)	
	Nema boje u prsnim perajama
	Nedostatak plavog preljevanja na glavi
	Postojanje bijele boje na trbušnim perajama

Kategorija → Postoji preljevanje / Podkategorija → Prozirna / Tip → Siva (Steel Blue)

Definicija boje može se opisati kao plava koja se preljeva prema srebrnoj, pri čemu je riba više siva nego plava.

Tabela 28: Specifičnosti kod ocjenjivanja sivih betta

Diskvalifikacijska pogreška	
	Prisutnost neprzirnosti.
	Nepostojanje tamne podloge ispod ljuski.
	Postojanje metalik koje je intenzivno (preko 10% površine) zahtjeva prebacivanje u klasu tamnih metalik riba.
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Prisutnost crvene boje, osim ako nije ograničeno na trbušne peraje
	Siva koloracija nije ujednačena
Velika pogreška (-9)	
	Manje od 10% ribe prekriveno metalik slojem
	Postojanje crvene boje na analnoj peraji
	Siva boja nije iste nijanse
	Siva boja prelazi u nijanse tirkizne ili zelene
Mala pogreška (-5)	
	Siva boja prelazi u nijanse plave
	Jedva vidljiv metalik preljev, obično na škragama ili ustima
	Postojanje crvene boje na trbušnim perajama
	Yellow wash – postojanje žute boje u analnoj peraji
Neznatna pogreška (-3)	
	Nema boje u prsnim perajama
	Nedostatak sivog preljevanja na glavi
	Postojanje bijele boje na trbušnim perajama

Kategorija → Postoji preljevanje / Podkategorija → Prozirna / Tip → Tirkizna

Definicija boje može se opisati kao boja koja nije ni plava, ni siva ni tamno zelena, to bi bila nijansa koja odgovara boji mora. Uglavnom, cilj je da je ujednačena po gustoći i nijansi.

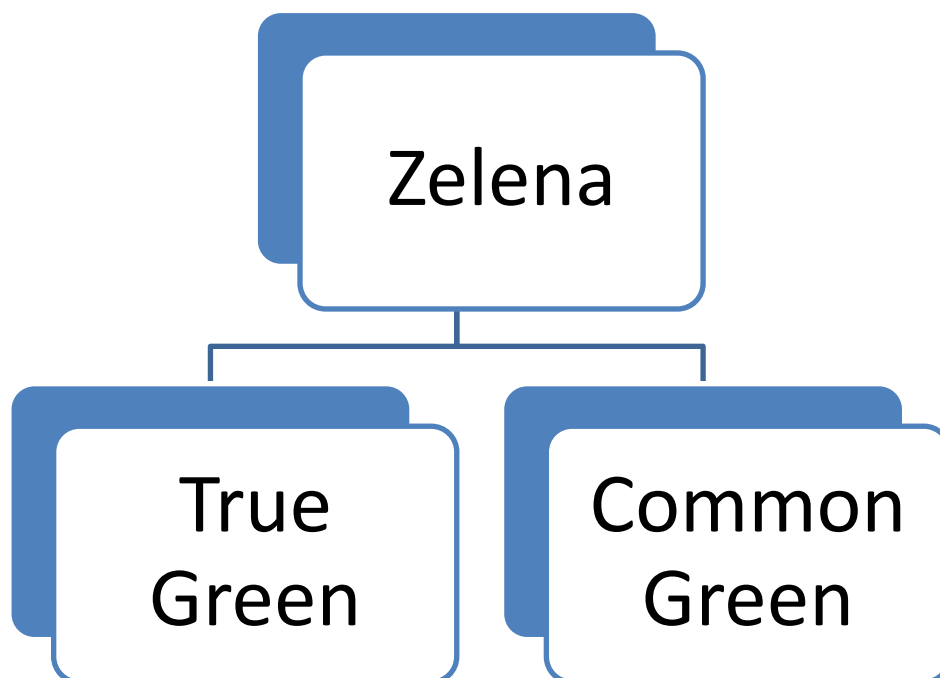
Tabela 29: Specifičnosti kod ocjenjivanja tirkiznih betta

Diskvalifikacijska pogreška	
	Prisutnost neprzirnosti.
	Nepostojanje tamne podloge ispod ljuski.
	Postojanje metalic koje je intenzivno (preko 10% površine) zahtjeva prebacivanje u klasu tamnih metalik riba.
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Prisutnost crvene boje, osim ako nije ograničeno na trbušne peraje
	Tirkizna koloracija nije ujednačena
Velika pogreška (-9)	
	Manje od 10% ribe prekriveno metalik slojem
	Postojanje crvene boje na analnoj peraji
	Tirkizna boja nije iste nijanse
	Tirkizna boja prelazi u nijanse sive ili plave
Mala pogreška (-5)	
	Tirkizna boja prelazi u nijanse zelene
	Jedva vidljiv metalik preljev, obično na škragama ili ustima
	Postojanje crvene boje na trbušnim perajama
	Yellow wash – postojanje žute boje u analnoj peraji
Neznatna pogreška (-3)	
	Nema boje u prsnim perajama
	Nedostatak tirkiznog preljevanja na glavi
	Postojanje bijele boje na trbušnim perajama

Kategorija → Postoji preljevanje / Podkategorija → Prozirna / Tip → Zelena

Idealna zelena je boja trave ili šume. Preferira se tamnija nijansa zelene...

Teal boja → spada u dark metallic klase

Slika 17: Podtipovi zelene boje

True Green – Preferiran nijansa, boja trave/šume, lako zaključiti da se radi o zelenoj boji

Common Green – teško definirati pravu nijansu, vuče na tirkiznu odnosno jako malo na plavu/sivu

Tabela 30: Specifičnosti kod ocjenjivanja zelenih beta

Diskvalifikacijska pogreška	
	Prisutnost neprzirnosti.
	Nepostojanje tamne podloge ispod ljuski.
	Postojanje metallic koje je intenzivno (preko 10% površine) zahtjeva prebacivanje u klasu tamnih metalik riba.
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Prisutnost crvene boje, osim ako nije ograničeno na trbušne peraje
	Zelena koloracija nije ujednačena
Velika pogreška (-9)	
	Manje od 10% ribe prekriveno metalik slojem
	Postojanje crvene boje na analnoj peraji
	Zelena boja nije iste nijanse

	Zelena boja prelazi u nijanse sive ili plave
Mala pogreška (-5)	
	Zelena boja prelazi u nijanse tirkizne
	Jedva vidljiv metalik preljev, obično na škragama ili ustima
	Postojanje crvene boje na trbušnim perajama
	Yellow wash – postojanje žute boje u analnoj peraji
Neznatna pogreška (-3)	
	Nema boje u prsnim perajama
	Nedostatak zelenog preljevanja na glavi
	Postojanje bijele boje na trbušnim perajama

GRUPA → Jednobojne/ PODGRUPA → Svijetle

Osnovna pravila za ovu Grupu/Podgrupu betta:

- Pojavljivanje tamnih boja na ovoj vrsti riba je pogreška
- Preljevanje ili metalik odsjaj je pogreška u kategoriji riba koje nemaju preljevanje
- Ukoliko je na ribi prisutna druga boja, što je veći kontrast to je veća pogreška
- Količina druge boje koja je prisutna na ribi takođe određuje težinu pogreške

Diskvalifikacija → tamna podloga ispod ljuski ribe

Kategorija → Nema preljevanja / Podkategorija → Prozirna / Tip → Narančasta

Razvijene iz marble i svijetlih jednobožnih riba.

Preferirana boja identična je mesu ploda naranče, ne njezinoj kori.

PAŽNJA: ako se pojavi svjetla betta sa narančastim perajama, a tijelo joj je prozirno (boje mesa) treba ju prebaciti u kategoriju dvobožnih riba.

Tabela 31: Specifičnosti kod ocjenjivanja narančastih betta

Diskvalifikacijska pogreška	
	Prisutnost tamne podloge ispod ljusaka
	Postojanje neprozirnosti
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Preljevanje ili metalik odsjaj ukoliko je izražen
Velika pogreška (-9)	
	Preljevanje ili metalik odsjaj koji je ograničen na nekoliko zraka u perajama koji se vidi korištenjem izvora svjetlosti
	Izražene crne točke, pruge ili mrlje
	Velik broj crnih točkica
Mala pogreška (-5)	
	Crvene pruge na perajama
	Crne točkice, ukoliko se radi o manjoj količini
	Nedostatak boje u perajama (svim)
Neznatna pogreška (-3)	
	Pojavljivanje crvenih vena

Kategorija → Nema preljevanja / Podkategorija → Prozirna / Tip → Žuta

Preferirana boja je izraženo žuta.

PAŽNJA: Pojava žute boje znači potpuni nedostatak crvene, tako da pojavljivanje crvene znači ozbiljnu pogrešku, osim u slučaju crvenih vena.

Žuti cambodian primjerci ne spadaju u ovu kategoriju, potrebno ih je premjestiti u kategoriju dvobojnih riba.

Tabela 32: Specifičnosti kod ocjenjivanja žutih betta

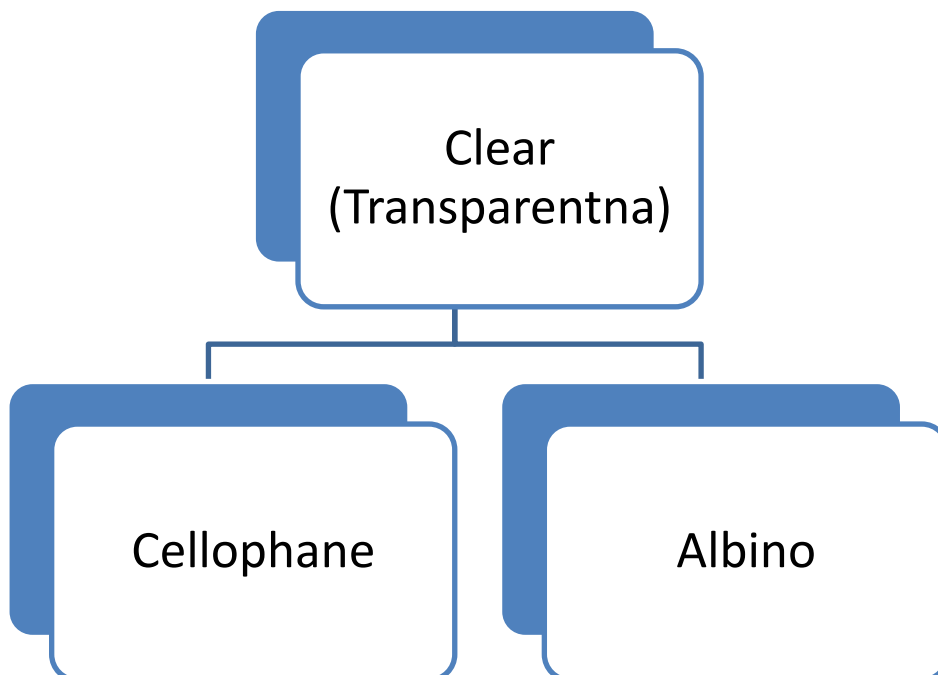
Diskvalifikacijska pogreška	
	Prisutnost tamne podloge ispod ljustica
	Postojanje neprozirnosti
	Postojanje Crvene boje na tijelu (po definiciji žute boje)
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Preljevanje ili metalik odsjaj ukoliko je izražen
Velika pogreška (-9)	
	Preljevanje ili metalik odsjaj koji je ograničen na nekoliko zraka u perajama koji se vidi korištenjem izvora svjetlosti
	Izražene crne točke, pruge ili mrlje
	Smeđe nijanse u perajama
	Crvene pruge u perajama
	Velik broj crnih točkica
	Veći nedostatak boje u perajama
Mala pogreška (-5)	
	Crvene pruge na perajama
	Crne točkice, ukoliko se radi o manjoj količini
	Manji nedostatak boje u perajama (svim)
Neznatna pogreška (-3)	
	Pojavljivanje crvenih vena

Kategorija → Nema preljevanja / Podkategorija → Prozirna / Tip → Clear (Transparentna)

Preferirana boja transparentna i kod tijela i kod peraja. Boja tijela nije prozirna zbog unutarnjih organa i mesa, pa su u upotrebi sljedeći izrazi za opisivanje tijela:

- Pink
- Flesh colored (boja mesa)
- Creame (kremasto)

Prisustvo bilo koje druge boje je ozbiljna pogreška.

Slika 18: Podjela tipa Clear na podtipove

Cellophane – Betta bez boje sa prozirnim perajama. Oči su tamne. Prema definiciji, ove ribe spadaju u kategoriju jednoboynih, a ne dvoboynih riba

Albino – Za razliku od prethodne kategorije imaju crvene oči

Tabela 33: Specifičnosti kod ocjenjivanja Clear (transparentnih) betta

Diskvalifikacijska pogreška	
	Prisutnost tamne podloge ispod ljustaka
	Postojanje neprozirnosti
	Postojanje bilo koje boje u većoj količini na tijelu (po definiciji transparentnosti)
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Preljevanje ili metalik odsjaj ukoliko je izražen
Velika pogreška (-9)	

	Preljevanje ili metalik odsjaj koji je ograničen na nekoliko zraka u perajama koji se vidi korištenjem izvora svjetlosti
	Izražene crne točke, pruge ili mrlje
	Crvene pruge u perajama
	Velik broj crnih točkica
Mala pogreška (-5)	
	Crne točkice, ukoliko se radi o manjoj količini
	Pojavljivanje narnčaste ili žute boje
Neznatna pogreška (-3)	
	Pojavljivanje crvenih vena

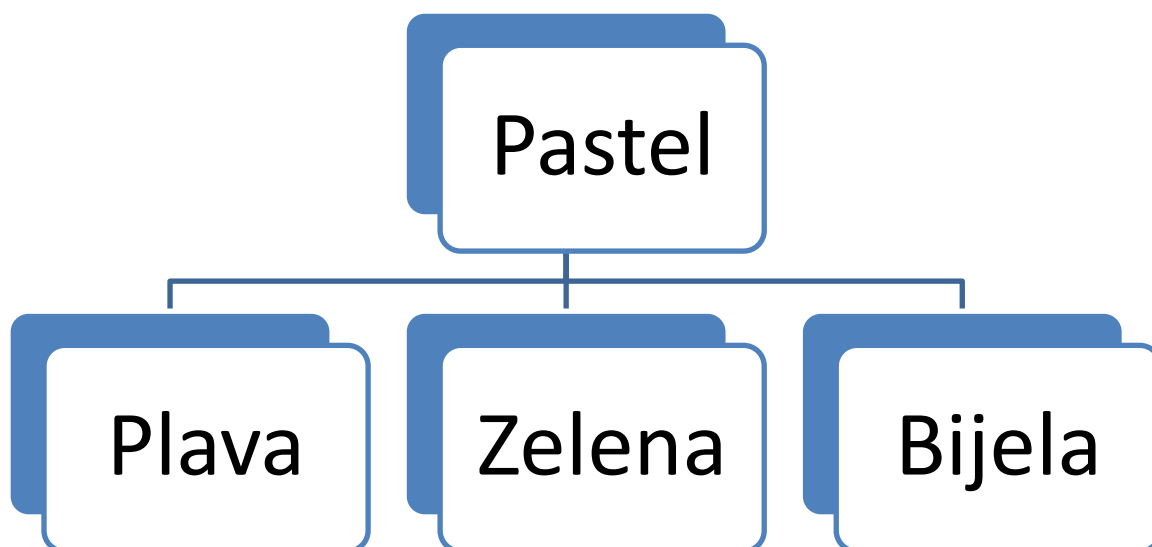
GRUPA → Jednoboje / PODGRUPA → Svjetle / KATEGORIJA → Ima preljevanja / PODKATEGORIJA → Prozirne / TIP → Pastelne ↔ Bijele poluprozirnih peraja

Sve ribe u ovoj kategoriji imaju sljedeće osobine:

- Nema crne podloge ispod ljustaka
- Jako izraženo preljevanje boja
- Ribe koje su neprozirne ili polu neprozirne ne spadaju u ovu kategoriju

VAŽNO:

- Ribe koje spadaju u ovu kategoriju najlakše je prepoznati po tome što imaju svijetla tijela, nemaju crvenu ili je crvana jako izbledila na tijelu. Preljevanje je uočljivo i na tijelu i na perajama ribe. Peraje mogu biti prozirne ili djelomično prozirne

Slika 19: Podijela unutar TIPa pastel

Pastelno plava – idealna je boja blijedo plavog neba. Odlikuje je nedostatak crne podloge, mora biti u cjelosti prozirna, prisustvo zelenih tonova predstavlja pogrešku

Pastelno zelena – Idealna boja je svijetlo blijedo zelena. Odlikuje je nedostatak crne podloge, mora biti u potpunosti prozirna, prisustvo plavih tonova predstavlja pogrešku

Pastelno bijela – Svijetla srebrnkasto bijela boja je idealna. Odlikuje je nedostatak crne podloge, mora biti u potpunosti prozirna, prisustvo plavih ili zelenih tonova je pogreška

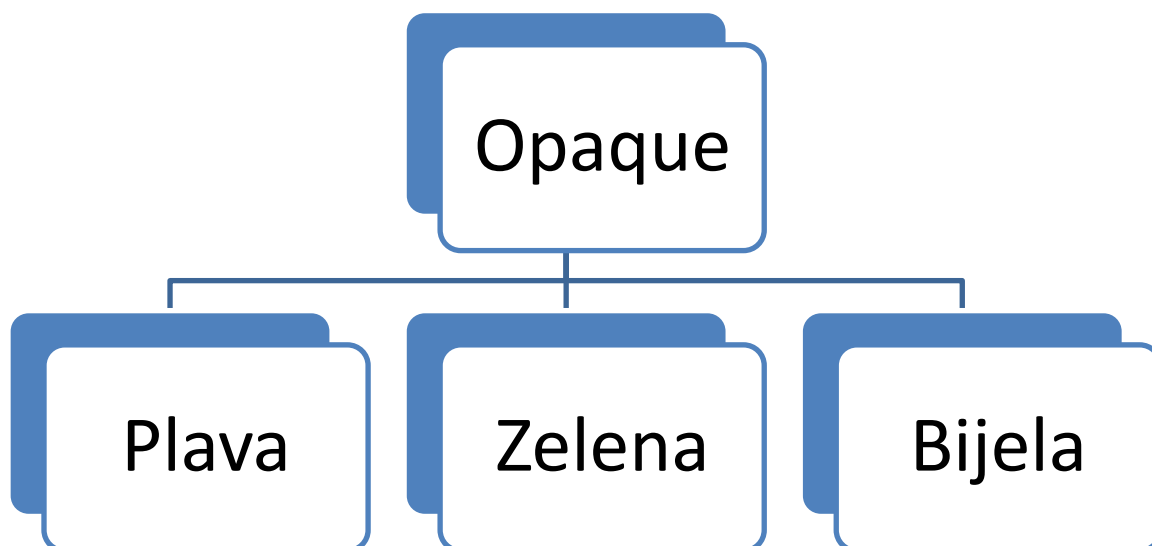
Tabela 34: Specifičnosti kod ocjenjivanja betta TIPa pastel

Diskvalifikacijska pogreška	
	Prisutnost tamne podloge ispod ljustica
	Metalik odsjaj ukoliko je izražen zahtjeva prebacivanje u kategoriju svijetlih metalik riba
	Postojanje crvene boje (osim u slučaju da se radi o jednoj ili dvije točke – diskrecija sudca)
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Postojanje neprozirnosti u maloj količini, ukoliko je u većoj potrebno je ribu prebaciti u kategoriju neprozirnih
Velika pogreška (-9)	
	Mala količina metalik presijavanja do 10%
	Sekundarna preljevajuća boja (plava na zelenoj, plava na bijeloj...)
	Veća količina crnih točkica

	Nedostatak boje u perajama za više od 50%
Mala pogreška (-5)	
	Jedva primjetan metalik odsjaj na škragama ili ustima
	Manja količina crnih točkica
	Nedostatak boje u prajama za manje od 50%
Neznatna pogreška (-3)	

GRUPA → Jednobojne/ PODGRUPA → Svijetle / KATEGORIJA → Ima preljevanja /
 PODKATEGORIJA → Prozirne / TIP → Neprozirne ← → Tijelo presvučeno kredom

Tipično za ove ribe je da su bijele, sa perajama koje su također bijele. Ove ribe ne smiju imati crnu ili crvenu podlogu i moraju imati obojene peraje u potpunosti.

Slika 20: Podijela TIPa Opaque

Opaque Blue – idealna boja je izrazito svijetlo isprano plava (u biti bijela koja malo vuče na plavu). Prisutnost zelenih tonova smatra se pogreškom

Opaque Green – idealna boja je izrazito svijetlo isprano zelena (u biti bijela koja malo vuče na zelenu). Prisutnost plavih tonova smatra se pogreškom

Opaque White – Idealna boja je izrazito gusta bijela. Bilo koji tonovi plave ili zelene smatraju se pogreškom.

Genetski bi ispravno bilo reći Opaque Steel Blue umjesto Opaque White (način nastanka)

Tabela 35: Specifičnosti kod ocjenjivanja betta TIPa opaque

Diskvalifikacijska pogreška	
	Prisutnost tamne podloge ispod ljustaka
	Metalik odsjaj ukoliko je izražen zahtjeva prebacivanje u kategoriju svijetlih metalik riba
	Postojanje crvene boje (osim u slučaju da se radi o jednoj ili dvije točke – diskrecija sudca)
	Opaque sloj prekriva oči (riba ne flera prema drugoj ribi jer je ne vidi)
Ozbiljna pogreška (-17)	
Velika pogreška (-9)	
	Mala količina metalik presijavanja do 10%
	Sekundarna preljevajuća boja (plava na zelenoj, plava na bijeloj...)
	Veća količina crnih točkica
	Nedostatak boje u prajama za više od 50%
Mala pogreška (-5)	
	Jedva primjetan metalik odsjaj na škrgama ili ustima
	Manja količina crnih točkica
	Nedostatak boje u prajama za manje od 50%
Neznatna pogreška (-3)	

GRUPA – Dvobojne bette

Riječ je o bettama kod kojih je tijelo jedne boje, a sve peraje su iste nijanse neke druge boje.

Tehnički gledano, dvobojne bette su bette s uzorkom, ali se u praksi smatraju zasebnom kategorijom.

VAŽNO!!!!!!

Boje su objašnjene kod jednobojskih betta, te se tamo mogu pogledati stupnjevi pogreške ukoliko je to potrebno.

Smjernice kod ocjenjivanja dvobojskih betta:

- Postoje dvije boje (jedna tijelo druga peraje)
- Jasna i oštra podjela na boju tijela i boju peraja, bez ikakvog preljevanja boje
- Boja tijela se ocjenjuje kao da je riječ o jednobojskoj ribi
- Poželjno je da je kontrast boja izražen i što veći

PODGRUPA – Tamno tijelo

U ovu kategoriju spadaju ribe čije tijelo je: crveno, crno, plavo, sivo, tirkizno, zeleno, teal, metalik green/cooper/purple, a peraje su bilo koje druge boje.

Ukoliko boja tijela nije opisana unutar prethodnog poglavlja (na primjer smeđe) riba se treba izlagati u varijacijama boje, zato jer ne postoji standard za ocjenjivanje boje tijela.

Mask fish – su ribe kod kojih je boja glave iste boje kao i boja tijela trebaju imati prednost u ocjenjivanju i ne smiju se penalizirati zbog te pojave.

Smjernice kod ocjenjivanja dvobojskih riba tamnog tijela:

- Tijelo je u jednoj od prethodno opisanih boja (crvena, crna, plava, siva, tirkizna, zelena)
- Peraje mogu biti u bilo kojoj opisanoj boji osim boje tijela
- Kontrast je važan
- Boja tijela i boja peraja moraju biti striktno odvojeni na prelazi tijelo/peraja
- Boje tijela i peraja se ocjenjuju prema standardu koji važi kod jednobojskih riba (primjer ako je tijelo plavo upotrebljava se ocjenjivanje za plavu ribu, a peraje crvene upotrebljava se za peraje standard za crvenu ribu)

Način označavanja dvobojskih riba, je takav da se prvom bojom označava boja tijela, potom stavlja znak „/“ te se stavlja boja peraja

Primjer White/Red:

Oznaka White/Red označava dvobojnu ribu kod koje je tijelo bijelo a peraje crvene

Tabela 36: Specifičnosti kod ocjenjivanja dvobojnih betta tamnog tijela

Diskvalifikacijska pogreška	
	N/A
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Preljevanje boje s peraja na $\frac{1}{3}$ ili više površine tijela
	Preljevanje boje s tijela na $\frac{1}{3}$ ili više površine neparne peraje ili više neparnih peraja
Velika pogreška (-9)	
	Znatno preljevanje boje s tijela na peraje ili obrnuto
	Loš kontrast između boje tijela i boje peraja
	Obostrano malo preljevanje boja (s tijela prelazi na peraju i s peraja prelazi na tijelo)
Mala pogreška (-5)	
	Neznatno preljevanje boje s tijela na 2 ili 3 neparne peraje, odnosno s 2 ili 3 neparne peraje boja curi po tijelu
Neznatna pogreška (-3)	
	Neznatno curenje boje s jedne peraje po tijelu ili obrnuto, tj boja s tijela neznatno prelazi samo na jednu peraju
	Nedostatak boje u prsnim perajama
	Nedostatak boje tijela na glavi ribe

+ dostupna treća boja (pogreška može biti od neznatne do teške – gledati pravila za jednobojne ribe)
Amount Severity (Neznatno[-3] nekoliko zraka, rub peraje, nekoliko ljuski do Ozbiljne pogreške [-17]) – pogledati pravila za jednobojne ribe
Color Severity (od Neznatno [-3] zelena na tirkiznoj do Ozbiljne pogreške [-17] za opaque na crnoj)
Pogreška se računa kao aritmetička sredina ove dvije komponente.

PODGRUPA – Svijetlo tijelo

Smjernice kod ocjenjivanja:

- Kontrast je važan, tako da kod riba sa svijetlim tijelom prednost imaju one koje imaju tamne peraje
- Boja tijela i boja peraje mora biti striktno odijeljena
- Ako je dodatna boja prisutna na tijelu ili peraji, ocjenjuje se prema pogreškama za pojedinu boju objašnjenu kod jednobojnih betta

Najveći utjecaj kod ocjenjivanja dvobojnih riba je curenje boje s peraja na tijelo ili curenje boje s tijela na peraje

Tabela 37: Specifičnosti kod ocjenjivanja dvobojnih betta svijetlog tijela

Diskvalifikacijska pogreška	
	N/A
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Preljevanje boje s peraja na $\frac{1}{8}$ ili više površine tijela
	Preljevanje boje s tijela na $\frac{1}{8}$ ili više površine neparne peraje ili više neparnih peraja
Velika pogreška (-9)	
	Znatno preljevanje boje s tijela na peraje ili obrnuto
	Loš kontrast između boje tijela i boje peraja
	Obostrano malo preljevanje boja (s tijela prelazi na peraju i s peraja prelazi na tijelo)
Mala pogreška (-5)	
	Neznatno preljevanje boje s tijela na 2 ili 3 neparne peraje, odnosno s 2 ili 3 neparne peraje boja curi po tijelu
Neznatna pogreška (-3)	
	Neznatno curenje boje s jedne peraje po tijelu ili obrnuto, tj boja s tijela neznatno prelazi samo na jednu peraju
	Nedostatak boje u prsnim perajama
	Nedostatak boje tijela na glavi ribe

+ dostupna treća boja (pogreška može biti od neznatne do teške – gledati pravila za jednobojne ribe)

Amount Severity (Neznatno [-3] nekoliko zraka, rub peraje, nekoliko ljuski do Ozbiljne pogreške [-17]) – pogledati pravila za jednobojne ribe

Color Severity (od Neznatno [-3] zelena na tirkiznoj do Ozbiljne pogreške [-17] za opaque na crnoj)

Pogreška se računa kao aritmetička sredina ove dvije komponente.

GRUPA – Bette sa uzorkom

Zajednička karakteristika im je da nisu ni jednobojne ni dvobojne.

PODGRUPA – Butterfly

Kod ove grupe betta, ključno je prepoznati da su peraje podijeljene na dvije ili više traka različitih boja. Za ovu grupu je bitno da postoji jasna i ujednačena razlika između traka različitih boja na perajama.

Smjernice prilikom suđenja podgrupe Butterfly:

- N traka na perajama, pri čemu svaka traka zauzima $1/N$ površine peraja
- Linija razgraničenja između traka treba biti pravilna i pratiti liniju peraje
- Greška se određuje prema udjelu neke strane boje, nedostatku jasnog razgraničenja između traka

Označavanje Butterfly primjeraka radi se na način da se prvo navede boja tijela, potom oznaka “/”, a boje traka se odvajaju znakom „-“

Primjer: Plavo/plavo-bijelo

U ovom primjeru tijelo je plave boje, unutarnja boja peraje je plava, a vanjska bijela

Tabela 38: Specifičnosti kod ocjenjivanja betta s uzorkom butterfly

Diskvalifikacijska pogreška	
	Nedostatak butterfly uzorka na svim perajama
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Nedostatak butterfly uzorka u 2 neparne peraje
	Manje od $\frac{1}{4}$ površine peraje zauzeto sa jednom od moguće dvije boje u 2 ili sve 3 neparne peraje
Velika pogreška (-9)	
	Nedostatak butterfly uzorka u jednoj neparnoj peraji
	Manje od $\frac{1}{4}$ površine peraje zauzeto sa jednom od moguće 2 boje u jednoj neparnoj peraji
	U dvije ili sve tri neparne peraje površina trake jedne boje prelazi $\frac{1}{4}$, ali je manja od $\frac{1}{2}$
	U dvije ili sve tri neparne peraje crta razgraničenja između traka nije oštra
	U dvije ili sve tri neparne peraje postoji šiljasto razdvajanje boje na perajama
	Kod riba sa 3 trake u uzorku, treća traka nedostaje na repnoj ili analnoj peraji

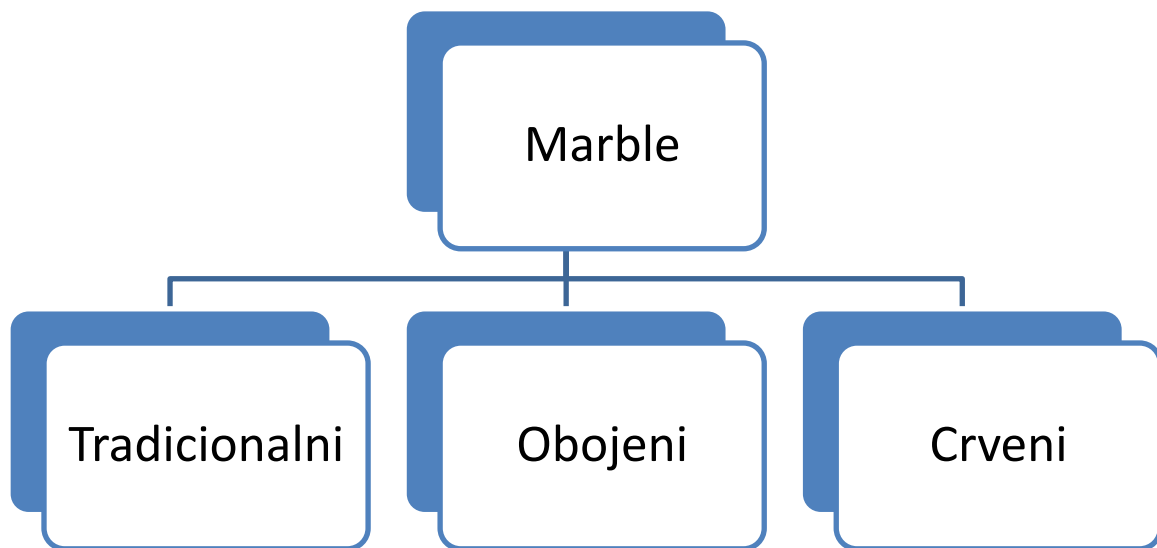
Mala pogreška (-5)	
	Loš kontrast boja u trakama uzorka na perajama
	U slučaju 3 trake s bojom, treća traka ne postoji na leđnoj peraji
	U slučaju 3 trake s bojom, treća traka zauzima manje od ¼ površine peraje
	Kada je unutarnji rub drugačije boje nego tijelo, curenje boje s tijela na peraje i obrnuto
	U slučaju dvobojnog uzorka, ukoliko jedna boja zauzima manje od ½ a više od ¼ površine samo jedne peraje
	Neznatno naziranje neke treće boje koja nije dio uzorka na perajama
	Nejasno razgraničenje između traka uzorka u samo jednoj peraji
	Šiljasto razdvajanje između traka uzorka u samo jednoj peraji
	Nedostatak butterfly uzorka u trbušnim perajama
Neznatna pogreška (-3)	
	Nedostatak butterfly uzorka u prsnim perajama

PODGRUPA - Marble

I tijelo i peraje moraju imati minimalno 2 boje. U mješavinu moraju biti uključene i tamne i svijetle boje. Oštri prijelazi se preferiraju u odnosu na postupno mješanje boje.

Principi prilikom ocjenjivanja marle betta:

- Mješanje boja
- Veliki kontrast tamnih i svijetlih boja sa oštrim prijelazom
- Ukoliko postoji bilo kakav simetričan uzorak to ide u varijacije

Slika 21: Podjela marle uzorka

Tradicionalni marble – nema crvenu, plavu, sivu, tirkiznu i zelenu boju. Ima samo flesh/white i crnu boju.

Mix: black/flesh/white

Obojeni marble – glava može biti white/flesh, ali tijelo mora imati marle uzorak.

- Moraju postojati veliki kontrasti.

- **Plavo na crveni nije dovoljno da se nešto proglasi marle varijantom.**

Mix: black/flesh/white/red/blue/steel/green/metalic

Crveni marble – tradicionalni marble + crvena boja

Mix: black/flash/white/red

Tabela 39: Specifičnosti kod ocjenjivanja Betta s uzorkom marle

Diskvalifikacijska pogreška	
	Ukoliko riba ima marle uzorak na tijelu, a peraje uzorka butterfly prebacije se u kategoriju butterfly ili u varijacije ili se diskvalificira
	Nedostatak marle uzorka

Ozbiljna pogreška (-17)	
	Nedostatak marble uzorka u dvije neparne peraje
	Nedostatak marble uzorka na tijelu
	Marble uzorak ima loš kontrast na tijelu i barem jednoj neparnoj peraji
Velika pogreška (-9)	
	Marble uzorak ima loš kontrast na tijelu
	Nedostatak marble uzorka u jednoj neparnoj peraji
	Manje od 25% tamnih ili svjetlih boja
Mala pogreška (-5)	
	Marble uzorak ima loš kontrast u samo jednoj neparnoj peraji
	*Mješavina u kojoj su ili svijetle ili tamne boje zastupljene sa 25% do 33%
Neznatna pogreška (-3)	

* Izuzetak je uzorak Dalmatinac sa jedloliko raspoređenim uzorkom i dobrim kontrastom, koji se ne karakterizira pogreškom.

PODGRUPA – Multikolor

Riječ je o ribama koje imaju dvije, tri ili poželjno više boja i koje ne spadaju u prethodne kategorije.

Idealno je da su boje u što većem kontrastu.

Tabela 40: definiranje kontrasta u slučaju multikolora

Veliki kontrast	Mali kontrast
Tamne/Svijetle boje	Ista podgrupa boja
Preljevanje/nedostatak preljevanja	Ista kategorija boja
Opaque/prozirno	Ista podkategorija boja
	Isti tip boja

Tabela 41: Specifičnosti kod ocjenjivanja betta s uzorkom multikolor

Diskvalifikacijska pogreška	
	*Ukoliko riba ima butterfly uzorak na 2 ili sve 3 neparne peraje → prebaciti u butterfly klasu, ako organizator dopušta.
	** Postojanje marble uzorka na tijelu → prebaciti u marble klasu ako to organizator dopušta
	Postoje samo dvije boje i pri tome je jedna prozirna i postoji samo u perajama → jednoboje ako je prozirnost minimalna
	Postoje samo dvije boje i druga se odnosi na red ili yellow wash → jednoboje riba

Ozbiljna pogreška (-17)	
	Jedna boja dominira, zauzima više od 80% površine
	Peraje su jednobožne, a tijelo ima samo dvije boje
Velika pogreška (-9)	
	Loš kontrast između boja (primjer: plava, tirkizna, zelena)
	Samo dvije boje, obje prisutne na tijelu i svim neparnim perajama
	Nejasna boja ili nedostatak svijetlih boja
Mala pogreška (-5)	
Neznatna pogreška (-3)	

*Multikolor smije imati jednu neparnu peraju karakterističnu za butterfly kategoriju i to se ne smatra pogreškom.

* Izuzetak na pravilne trake u neparnim perajama je tanki crni ili bijeli obrub

**Ukoliko riba ima flesh/white obraze odnosno glavu, ako ima dobru mješavinu boja za multikolor klasu

Podgrupa – Grizzled

Grizzled je uzorak koji nastaje na način da se na bijelu podlogu (opaque ili pastel) špricaju male kapljice preljevajućih boja (plava/siva/tirkizna/zelena) Tijelo i peraje imaju drugačiju nijansu. Idealno je 50% preljevajućih boja na 50% svijetle podloge.

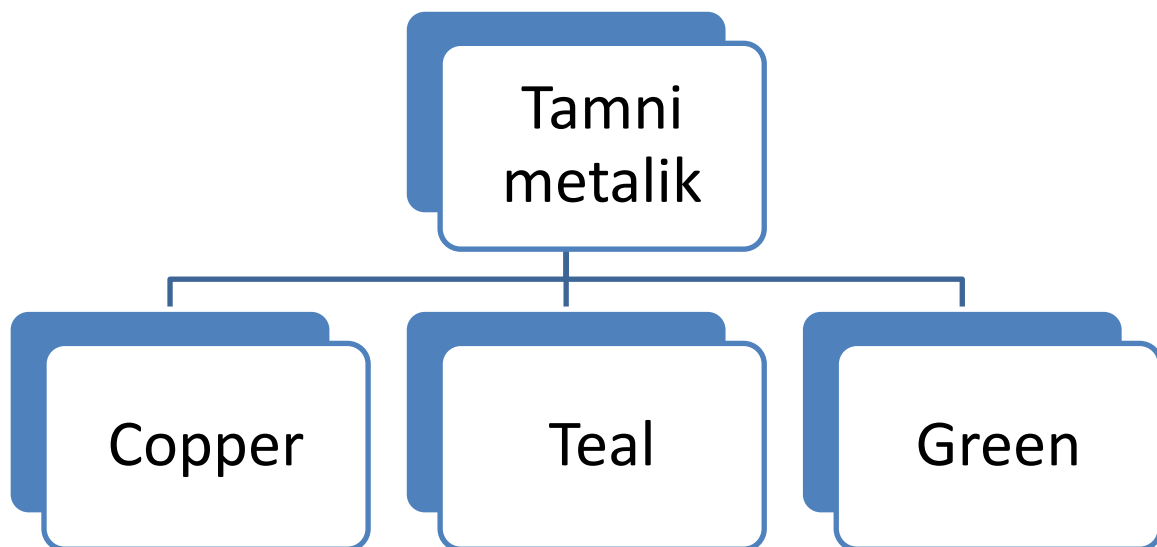
Tabela 42: Specifičnosti kod ocjenjivanja betta s uzorkom grizzled

Diskvalifikacijska pogreška	
	80% ili više opaque ili pastel podloge → prebacivanje u opaque ili pastel klase
Ozbiljna pogreška (-17)	
Velika pogreška (-9)	
	Postojanje butterfly uzorka → ako je jako izražen, prebaciti u butterfly klasu
	Prisutnost crvene boje → ako je jako izraženo, prebaciti u multikolor klasu
Mala pogreška (-5)	
	Prisutna crna boja → ako je jako izražena prebaciti u marble klasu
Neznatna pogreška (-3)	

Metalik bette

Metalik je efekt koji je posljedica postojanja žutih reflektirajućih dijelova ljuske koji kao svoju posljedicu ima stvaranje neuobičajenih nijansi boje na tijelu i perajama ribe.

Tamni metalik primjerci

Slika 22: Trenutna podjela tamnih metalik u sekciji TIP

Metalik copper – Žuti reflektirajući sloj preko sive. Bitna stvar je da je riba prozirna, odnosno nema opaque sloja. Prilikom ocjenjivanja primjenjuju se pravila koja su derivirana iz sive preljevajuće boje.

Metalik Teal – Žuti reflektirajući sloj preko plave. Bitna je stvar da je riba prozirna, odnosno nema opaque sloja. Primjenjuju se pravila za preljevajuću zelenu boju. Poželjnije da da je riba što više u zelenoj nijansi.

Metalik Green – Žuti reflektirajući sloj preko zelene. Poželjna je blistava boja emerald minerala. Za razliku od uobičajne zelene i True green, ova varijacija treba sjajiti. Ključno je da nema opaque sloja. Pogreške koje se primjenjiju za preljevajuću zelenu, primjenjuju se i kod metalik zelene.

Metalik Black, Metalik Purpule → također spadaju u ovu klasu, ali nisu uobičajeni

Tabela 43: Specifičnosti kod ocjenjivanja tamnih metalik betta

Diskvalifikacijska pogreška	
	Nedostatak metalik koloracije
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Metalik koloracija nije raspodjeljena cijelom površinom ribe

Velika pogreška (-9)	
	Gren metalik sa prisutnosti crne boje
	Green metalik sa prisutnosti plave boje
	Teal metalik sa prisutnosti plave boje
	Copper metalik sa prisutnosti plave boje
	Copper metalik sa prisutnosti zelene boje
	Red/purpule wash
	Metalik koloracija nije iste nijanse
	Crna glava ribe (nedostaje metalik sloj)
Mala pogreška (-5)	
	Metali koloracija je jednolika, ali blijedi prema rubovima neparnih peraja
Neznatna pogreška (-3)	
	Metalik koloracija je prisutna na glavi, ali nije potpuna

**** U slučaju da se pojavljuje treća boja** (pogreška može biti od neznatne do teške – gledati pravila za jednobojne ribe)

Amount Severity (Neznatno [-3] nekoliko zraka, rub peraje, nekoliko ljuski do Ozbiljne pogreške [-17]) – pogledati pravila za jednobojne ribe

Color Severity (od Neznatno [-3] zelena na tirkiznoj do Ozbiljne pogreške [-17] za opaque na crnoj)

Pogreška se računa kao aritmetička sredina ove dvije komponente.

Za sve druge stvari, primjeniti generalna pravila (za formu) i specijalna (za boju)

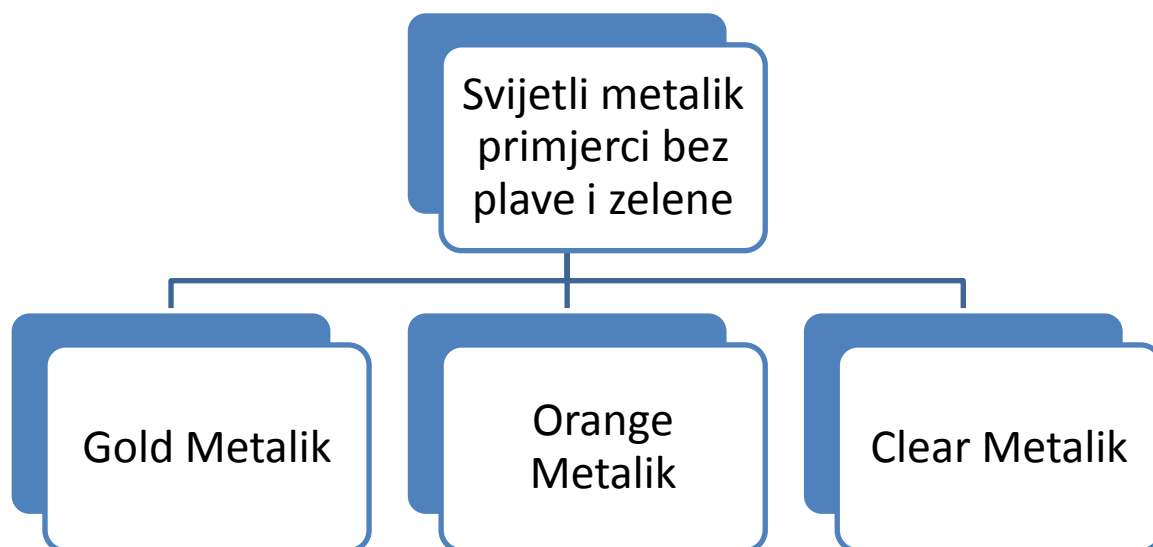
Svijetli metalik primjerci

U dijelu koji se odnosi na standard ocjenjivanja svijetlih beta bez efekta preljevanja (postojanja plave, sive tirkizne, zelene) , pojava preljevanja u tim nijansama nije poželjna. Međutim, kako je metalik sloj također preljevajući (sjajan), tako da prilikom ocjenjivanja ovih klasa riba, treba imati na umu da to u ovom kontekstu znači ne postojanje nijansi plave, sive, tirkizne i zelene.

Glavne karakteristika ove grupe su:

- Nepostojanje tamne podloge ispod ljusaka
- Metalni sjaj

Svijetli metalik primjerci bez plave i zelene nijanse

Slika 23: Svijetli metalik primjerci bez plavih i zelenih nijansi

Gold Metalik – Primjenjuje se standard za ocjenjivanje žute boje. Idealna boja je boja mesa limuna sa metalnim sjajem jednoliko rasprostranjena po cijelom tijelu i glavi. Kod ovog tipa, treba biti jako pažljiv da se ne zamjeni sa yellow cambodian sortom, jer su vrlo slične (razlika je u tome da je cambodian ima boju mesa na tijelu, ali uz pojavu preljevanja dobiva se sličan efekt)

Clear Metalik – Primjenjuje se standard ocjenjivanja za boju Clear (transparentna/prozirna). Prozirno tijelo i peraje su idelni, prisutnost bilo koje druge boje je ozbiljna pogreška. U metalik varijanti, ove ribe neće imati roza nijansu, jer metalik sloj onemogućava refleksiju koja dolazi od mesa i unutarnjih organa. Oči su im i dalje tamne.

Orange Metalik – Primjenjuje se standard za narančastu boju. Idealna boja je boja mesa naranče, sa metalnim odsjajem, nešto je punija od boje obične narančaste. Djeluje kao ispolirana narančasta.

Tabela 44: Specifičnosti kod ocjenjivanja žutih/Clear/narančastih metalik betta

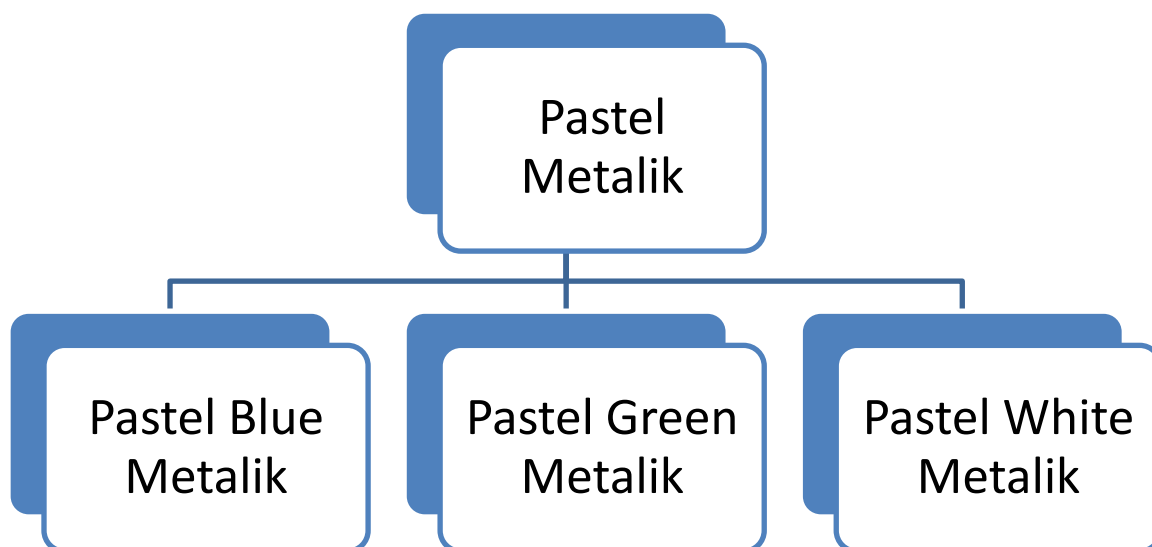
Diskvalifikacijska pogreška	
	Nedostatak metalik koloracije
	Prisutnost tamnog sloja ispod ljusaka
Ozbiljna pogreška (-17)	
	Metalik koloracija nije raspodjeljena cijelom površinom ribe
Velika pogreška (-9)	
	Narančasti metalik sa narančastom bojom nije jednoliko rasprostranjen površinom cijele ribe
	Narančasti metalik sa postojanjem crvene

	Narančasti metalik sa prisutnosti plave ili zelene preljevajuće nijanse
	Clear metalik sa prisutnosti crvene boje
	Clear metalik sa prisutnosti plave ili zelene nijanse preljevanja
	Varijacije u žutoj metalik boji (od svijetle prema zagasitoj)
	Žuti metalik sloj nije jednako rasprostranjen po cijeloj površini ribe
	Žuti metali sa prisutnim plavim ili zelenim nijansama preljevanja
Mala pogreška (-5)	
	Narančasti metalik sa razlikama nijanse narančaste
	Clear metalik sa povremenim crnim točkama po tijelu ili perajama
	Clear metalik sa postojanjem žutih zraka u perajama
Neznatna pogreška (-3)	
	Metalik sjaj je prisutan na tijelu ribe, ali nije na glavi
	Metalik sloj je uniformno prisutan na ribi, ali prema ribovima neparnih peraja blijedi ili tamni

Svijetli metalik primjerci tipa Pastel

Generalno pravilo:

- Nema tamnog sloja ispod ljusaka
- Nema crvene boje
- Prisutnost bilo koje tamne boje na tijelu je razlog za diskvalifikaciju

Slika 24: Podjela pastel metalik riba u sekciji tip

Pastel Blue Metalik – lagano sjajna boja blijedo plavog neba. Glavna karakteristika je nedostatak bilo kakve tamne podloge ispod ljusaka

Pastel Green Metalik – lagano sjajna isprano zelena boja. Glavna karakteristika je nedostatak bilo kakve tamne podloge ispod ljusaka

Pastel White Metalik – lagano sjajna bijela. Bijela koloracija može varirati u nijansi od platinaste do srebrne nijanse. Ovaj pod tip prezentira prozirnru ribu sa metalnim odsjajem, koji joj daje dojam metalno bijele boje. Nikako mješati sa opaque!!!!

Tabela 45: Specifičnosti kod ocjenjivanja pastel metalik betta

Diskvalifikacijska pogreška	
	Nedostatak metalik sjaja
	Prisutnost tamnog sloja ispod ljusaka
Ozbiljna pogreška (-17)	
Velika pogreška (-9)	
	Metalik koloracija nije raspodjeljena cijelom površinom ribe
	Pastelno zeleni metalik sa prisutnosti plavih tonova
	Pastelno plava metalik sa prisutnosti zelenih tonova
Mala pogreška (-5)	
	Metalik sjaj, ali postoje žute žice u perajama
	Pastelno bijeli metalik sa varijacijama u nijansi

	bijele boje
	Pastelno bijeli metalik sa prisutnosti plavih ili zelenih tonova
	Pastelno zeleni metalik sa varijacijama u nijansi zelene boje
	Pastelno plava metalik sa varijacijama u nijansu plave boje
Neznatna pogreška (-3)	
	Metalik sjaj je prisutan na tijelu ribe, ali nije na glavi
	Metalik sloj je uniformno prisutan na ribi, ali prema ribovima neparnih peraja blijedi ili tamni

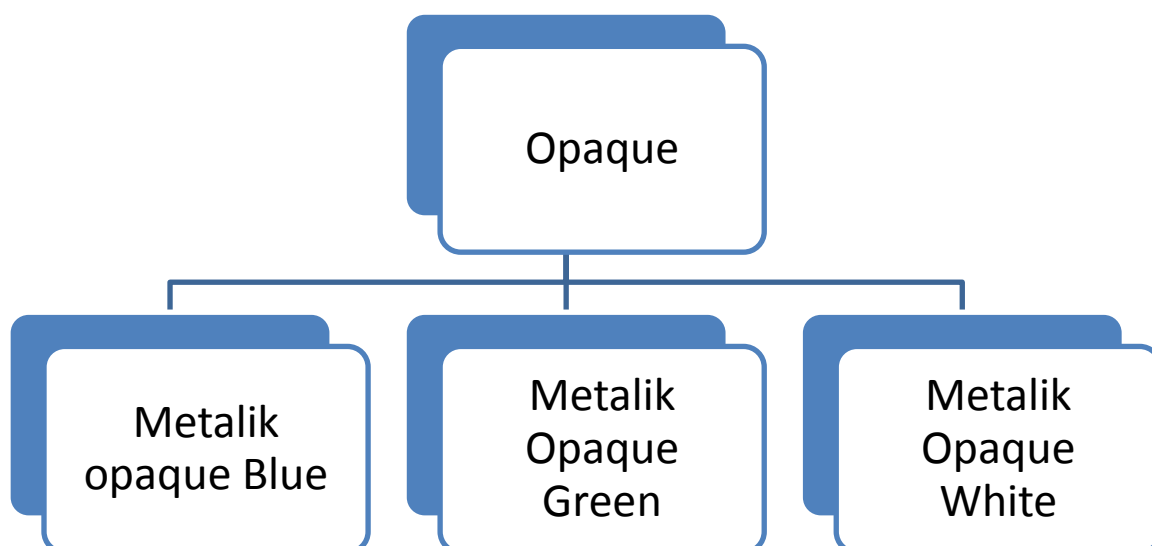
Svijetli metalik primjerci tipa Opaque

Ribe u ovoj kategoriji moraju pokazivati sljedeće karakteristike:

- Nemaju tamnu podlogu ispod ljusaka
- Imaju svijetlo tijelo
- Nemaju crvene boje
- Opaque sloj prekriva tijelo

Standard za ocjenjivanje opaque (neprozirno) primjenjuje se i kod opaque metalik primjeraka.

Opaque je sloj na tijelu koji je sličan kredi.

Slika 25: Podjela Metalik Opaque betta na podtipove

Metalik Opaque Blue – Lagano sjajna puderasto plava boja je idealna. U biti je iste boje kao i pastelni metalik ovog podtipa, ali joj je tijelo prekriveno slojem sličnom kredi koja sprječava transparentnost, pa potom dolazi metalik sloj koji osigurava lještavost. Nema tamnu podlogu.

Metalik Opaque Green – Lagano sjajna puderasto zelena boja je idealna. Nema tamnu podlogu.

Metalik Opaque White – Brilljantno sjajna gusta bijela boja je idealna. Nema tamnu podlogu.

Tabela 46: Specifičnosti kod ocjenjivanja opaque metalik betta

Diskvalifikacijska pogreška	
	Nedostatak metalik sjaja
	Prisutnost tamnog sloja ispod ljusaka
Ozbiljna pogreška (-17)	
Velika pogreška (-9)	
	Metalik koloracija nije raspodjeljena jednoliko cijelom površinom ribe
	Metalik opaque white ima na sebi tonove koji nisu bijeli
	Metalik opaque green na sebi ima plave tonove
	Metalik opaque blue na sebi ima zelene tonove
Mala pogreška (-5)	
	Metalik odsjaj je prisutan, a zrake na perajama imaju žuti odsjaj
	Boje je jednolika ali nije iste nijanse.
Neznatna pogreška (-3)	
	Metalik sjaj je prisutan na tijelu ribe, ali nije na glavi
	Metalik sloj je uniformno prisutan na ribi, ali prema ribovima neparnih peraja blijedi

Sažetak za ocjenjivanje boje na betama

Tabela 47: Sažeta tablica pogrešaka kod ocjenjivanja boje betta

	Boja	Neznatno (-3)	Mala (-5)	Velika (-9)	Ozbiljna (-17)	DSQ
TAMNE	Crvena	Bijele trbušne peraje	Crna		Preljevanje	Pogrešna klasa, opaque
	Crna		Crvena	Siva	Hrđa	
	Plava	Bijele trbušne peraje	Yellow wash, Siva Crvene ili crne trbušne peraje	Red wash Zelena Tirkizna	Crvena	Pogrešna klasa, opaque, metalik
	Siva		Yellow wash, Plava Crvene ili crne trbušne peraje	Red wash Zelena Tirkizna		
	Tirkizna		Yellow wash, Zelena Crvene ili crne trbušne peraje	Red wash Plava Siva		
	Zelena		Yellow wash, Tirkizna Crvene ili crne trbušne peraje	Red wash Plava Siva		
	Metalik		Yellow wash, Crvene ili crne trbušne peraje	Purple wash		
SVIJETLA	Žuta	Crvene vene	Transparentna , Narančasta	Crna, Crvena	Preljevanje boja	Pogrešna klasa, Neprozirnost, Tamna podloga
	Orange		Transparentna , Crvena	Crna		
	Clear		Žuta, Narančasta	Crna, Crvena		
	Crvena	Bijele trbušne peraje	Transparentna , Narančasta	Crna		
	Pastel	N/A	Prozirno	Iridiscenij a drugog tipa	Neprozirno	Pogrešna klasa
	Opaque				N/A	Metalik
	Metalik				N/A	Pogrešna klasa
Rastući nivo pogreške:				TIP/ PODTIP	KATEGORIJA/ PODKATEGORIJA	GRUPA/ PODGRUPA

Tablica grafikona

Slika 1: Kategorizacija genoma betta (Colour Typing System)	33
Slika 2: Podijela betta prema boji unutar sekcije GRUPA.....	33
Slika 3: Podijela betta prema boji u sekciji PODGRUPA	34
Slika 4: Podijela betta prema boji u sekciji KATEGORIJA.....	35
Slika 5: Podijela betta prema boji u sekciji PODKATEGORIJA.....	35
Slika 6: Primjer klasifikacije jednobojnih betta primjenom specijalnog standarda	36
Slika 7: Podjela betta prema boji korištenjem specijalnog standarda u GRUPI bette s uzorkom.....	37
Slika 8: Primarne boje koje se koriste u sekcijama TIP i PODTIP	38
Slika 9: Sekundarne boje koje se koriste u sekcijama TIP i PODTIP.....	38
Slika 10: Primarni uzorci koji se koriste u sekcijama TIP i PODTIP	39
Slika 11: Primjena specijalnog standarda na primjeru jednobojnih tamnih betta.....	40
Slika 12: Primjena specijalnog standarda na primjeru Jednobojnih svijetlih betta	40
Slika 13: Primjena specijalnog standarda na primjeru Dvobojnih tamnih betta.....	41
Slika 14: Primjena specijalnog standarda na primjeru Dvobojnih svijetlih betta.....	41
Slika 15: Primjena specijalnog standarda na primjeru betta sa uzorkom	42
Slika 16: Podtipovi crnih betta.....	46
Slika 17: Podtipovi zelene boje.....	52
Slika 18: Podjela tipa Clear na podtipove	56
Slika 19: Podijela unutar TIPa pastel	58
Slika 20: Podijela TIPa Opaque	59
Slika 21: Podjela marble uzorka	66
Slika 22: Trenutna podjela tamnih metalik u sekciji TIP	70
Slika 23: Svijetli metalik primjerci bez plavih i zelenih nijansi.....	72
Slika 24: Podjela pastel metalik riba u sekciji tip.....	74
Slika 25: Podjela Metalik Opaque betta na podtipove.....	75

Kazalo specifičnosti prilikom suđena

Tabela 1: Kategorije negativnih bodova.....	5
Tabela 2: Pogreške u prezentaciji.....	6
Tabela 3: Ukupno stanje ribe - pogreške.....	6
Tabela 4: Ozbiljne pogreške za HM i DT.....	9
Tabela 5: Velike pogreške kod HM i DT.....	10
Tabela 6: Male pogreške kod HM i DT.....	11
Tabela 7: Neznatne pogreške kod HM i DT.....	12
Tabela 8: Pogreške kod peraja HM i DT.....	7
Tabela 9: Specifičnosti kod ocjenjivanja CT primjeraka.....	13
Tabela 10: Specifičnosti kod ocjenjivanja tradicionalnih plakata.....	14
Tabela 11: Specifičnosti kod ocjenjivanja ženki tradicionalnih plakata.....	15
Tabela 12: Specifičnosti prilikom ocjenjivanja mužjaka show plakata.....	16
Tabela 13: Specifičnosti kod ocjenjivanja ženki show plakata.....	17
Tabela 14: Specifičnosti kod ocjenjivanja mužjaka HM plakata.....	18
Tabela 15: Specifičnosti kod ocjenjivanja mužjaka DT plakata sa izduženim završecima leđne i analne peraje.....	19
Tabela 16: Specifičnosti kod ocjenjivanja kratkorepih DT mužjaka.....	20
Tabela 17: Specifičnosti kod ocjenjivanja kratkorepih CT mužjaka.....	21
Tabela 18: Specifičnosti kod ocjenjivanja Gigant plakata.....	22
Tabela 19: Specifičnosti kod ocjenjivanja beetta sa velikim prsnim perajama.....	23
Tabela 20: Specifičnosti kod ocjenjivanja VT mužjaka.....	25
Tabela 21: Specifičnosti prilikom ocjenjivanja VT ženki.....	26
Tabela 22: Specifičnosti kod ocjenjivanja parova.....	29
Tabela 23: Ozbiljnost pogrešaka u ovisnosti o nivou sekcije.....	43
Tabela 24: Specifičnosti kod ocjenjivanja crvenih betta.....	45
Tabela 25: Specifičnosti kod ocjenjivanja crnih betta.....	47
Tabela 26: Tablica prikazuje razrede boja od plave do potpuno zelene.....	48
Tabela 27: Specifičnosti kod ocjenjivanja plavih betta.....	49
Tabela 28: Specifičnosti kod ocjenjivanja sivih betta.....	50
Tabela 29: Specifičnosti kod ocjenjivanja tirkiznih betta.....	51
Tabela 30: Specifičnosti kod ocjenjivanja zelenih betta.....	52
Tabela 31: Specifičnosti kod ocjenjivanja narančastih betta.....	54
Tabela 32: Specifičnosti kod ocjenjivanja žutih betta.....	55
Tabela 33: Specifičnosti kod ocjenjivanja Clear (transparentnih) betta.....	56
Tabela 34: Specifičnosti kod ocjenjivanja betta TIPa pastel.....	58
Tabela 35: Specifičnosti kod ocjenjivanja betta TIPa opaque.....	60
Tabela 36: Specifičnosti kod ocjenjivanja dvobojnih betta tamnog tijela.....	62
Tabela 37: Specifičnosti kod ocjenjivanja dvobojnih betta svijetlog tijela.....	63
Tabela 38: Specifičnosti kod ocjenjivanja betta s uzorkom butterfly.....	64
Tabela 39: Specifičnosti kod ocjenjivanja Betta s uzorkom marble.....	66
Tabela 40: definiranje kontrasta u slučaju multikolora.....	67
Tabela 41: Specifičnosti kod ocjenjivanja betta s uzorkom multikolor.....	67
Tabela 42: Specifičnosti kod ocjenjivanja betta s uzorkom grizzled.....	69
Tabela 43: Specifičnosti kod ocjenjivanja tamnih metalik betta.....	70

Tabela 44: Specifičnosti kod ocjenjivanja žutih/Clear/narančastih metalik betta	72
Tabela 45: Specifičnosti kod ocjenjivanja pastel metalik betta	74
Tabela 46: Specifičnosti kod ocjenjivanja opaque metalik betta	76
Tabela 47: Sažeta tablica pogrešaka kod ocjenjivanja boje betta.....	77